

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 298. — STEV. 298.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 20, 1928. — ČETRTEK, 20. DECEMBRA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Odlašanje s Kelloggovim paktom.

PROTIVJNA POGODBA NAJBRŽ NE BO ODBRENA PRED BOŽIČEM

Mirovna pogodba je ogrožena vsled zavlačevanja njenih prijateljev. — Slednji se niso poslužili sile, da spravijo Kelloggovo pogodbo iz senata pred Božičem. — King in Norris nasprotujeta mornariški predlogi.

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Pristaši Kelloggove mirovne pogodbe v senatu lahko dobe sedaj ratifikacijo pred božičnim razpustom kot božični dar, vendar pa je danes izgledalo kot da ne nameravajo storiti tega.

To je paradoksen položaj glede pakta, — eden najbolj čudnih v zakonodajni zgodovini.

Potem ko se je ponesrečil sovražnikom pogodbe poskus, da jo ubijejo prete njeni prijatelji z zavlačevanjem, ki bo mogoče pomenilo nulifikacijo in poraz pogodbe.

Senator Borah ima pogodbo v svojem žepu. Kot načelnik komiteja za zunanje odnose je dobil včeraj pogodbo s 14 glasovi proti dvema in nato zamudil ves dan, da jo predloži senatu.

Sedaj pravi, da jo bo najbrž predložil danes, pod pogojem, da bodo rezervacije pripravljene. Dostavil pa je, da ne bo skušal dobiti akcije pred božičnimi prazniki, ker zapuščajo številni senatorji senat že zgodaj.

Ker zahtevajo predsednik, časopisje in javnost neposredno akcijo in ker pomenja zavlačevanje možen poraz, se skoro vsakdo vprašuje, kako je moglo priti do tega.

WASHINGTON, D. C., 19. decembra. — Načelnik mornariškega odbora Hale si je skušal zamčiti v senatu sprejem predloge, ki določa zgraditev petnajstih novih bojnih ladij. Vse njegovi napori so bili brezuspešni.

Glavni nasprotnik mornariške predloge je senator Norris iz Nebraske. Pridružil se mu je tudi senator King.

Vse kaže, da pred Božičem ne bo mogoče ničesar definitivnega doseči.

DETROITČANI V NEVARNOSTI

Nekako dva tisoč Detroitčanov je v nevarnosti, da jih za vedno "zašijejo" radi kršenja prohibicijskih postav.

DETROIT, Mich., 18. dec. — Dva tisoč moških in žensk v Wayne okraju bo mogoče obsojenih na dosmrtno ječo pod "habitual criminal" postavo, — soglasno z oceno, katero je objavil generalni pravdnik Wilbur Brucker. On je mnenja, da jih je bilo približno toliko že štirikrat obsojenih radi kršenja prohibicijske postav in da jih je treba smatrati kot "zločince iz navade".

Na temelju "habitual criminal" postav, sprejete v zadnjem zasedanju zakonodaje, je treba vse ljudi, ki so bili štirikrat ali večkrat obsojeni, obsoditi na dosmrtno ječo.

Odgovor z Marsa

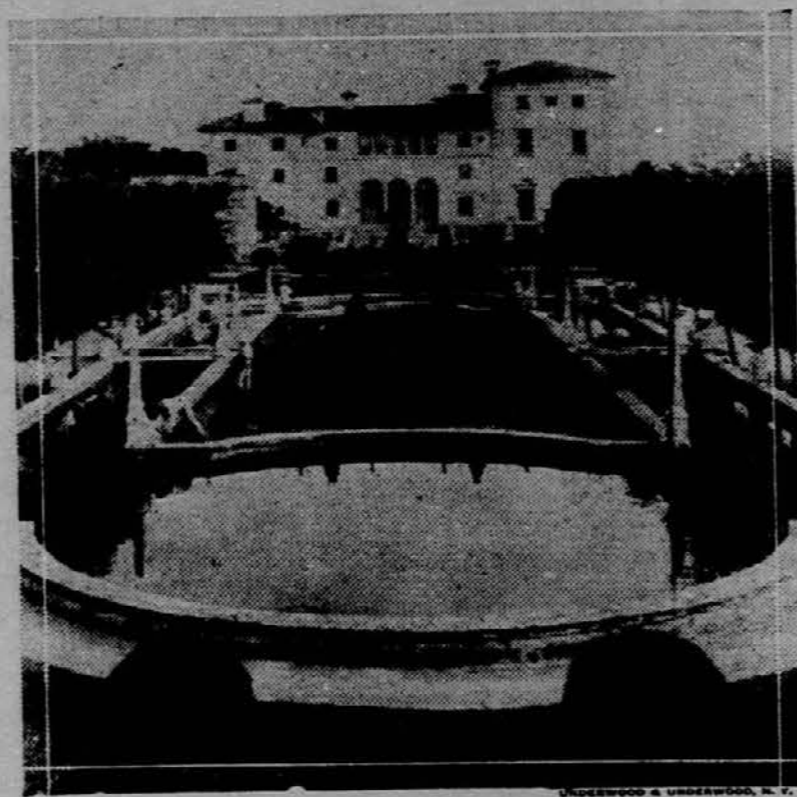
RIO DE JANEIRO, Brazilija, 17. decembra — Dr. Hugh Mansfield je vprizoril včeraj nadaljni poskus, da stopi v stik z Marsom, a je imel tako klavren neuspeh kot tekom prvega poskusa. Septih postaja brazilske radijske družbe je razposlala poslanico: — Bog je ljubezen. — zemlja Marsu, a namišljena prijateljica Omaruru ni odgovorila, ker najbrž ne razume angleščine.

Osem in trideset slučajev influence je bilo v New Yorku včeraj, vendar pa ne obstaja nikakva epidemija ter je ni pričakovati, — kot je izjavil zdravstveni urad.

V šanskem letu v istem času je bilo 500 manj slučajev te skrivnostne bolezni.

Glavno varstvo proti tej bolezni so: spanje, dobra hrana ter sveži zrak — kot izjavljajo zdravniške oblasti.

POGLED NA POSESTVO

Jamesa Deeringa pri Miami, Fla., kjer bo preživel novoizvoljeni predsednik Hoover par tednov po svojem povratku iz Južne Amerike.

SKORO MILJON LJUDI JE ZBOLELO VSLED INFLUENCE

Severo-iztok je edina sekcija Združenih držav, ki je ostala dosedaj še neprizadeta. — Pričakuje se viška prihodnji mesec. — Spanje, dobra hrana in sveži zrak — so najboljše varstvo.

WASHINGTON, D. C., 19. dec. — Z izjemo Severnega Iztoka je vsaka sekcija Združenih držav danes v oprijemu influence.

Poročila, končujoča se s tednom 15. decembra, so pokazala veliko povečanje na Srednjem Zpadu ter razširjenje v južnoiztočne države. Epidemija se je pričela na daljnem Zpadu ter se počasi razširila proti iztoku. Skupno število bolnih se čeni sedaj na več kot 700.000.

Zdravstveni uradniki cenijo, da ne bo dosegla epidemija svojega viška pred koncem januarja, čeprav bo odvisno to od vremenskih razmer. Sedaj divja epidemija po dvajsetih državah. Resnična flu sezija je od novembra pa do marca ali aprila.

Generalni zdravnik Cummings pričakuje, da bo dobil v naslednjih par dneh poročila iz vseh držav. Domnevajo da bo to pokazalo božjo jasno smer bolezni ter nudilo dodatno pomoč v boju proti nje razširjenju.

Čeprav se je pojavilo par slučajev na Severnem Iztoku, ni na razpolago definitivnih informacij, ker nista New York in Pennsylvania prisiljena sporočati. Statistike, ki so na razpolago, kažejo, da se je zelo povečalo število vlačajev v Illinoisu, Wisconsinu in Michiganu.

Povečanje je bilo opaziti tudi tukaj in številni člani kongresa so postali žrtve bolezni. Toliko članov cenzurnega komiteja je zbolelo, da je bila akcija glede številnih zadev preložena na poznejši čas.

Novi komisar je dopel v svoj urad 8b četrta na devet, da pokaže novo moralo 17.000 ljudem pod njim. Od devetih zjutraj je šumelo poslopje, do takrat ponavadi prazno, živahne aktivnosti. — Kot v Wanamakerjevem štoru, kjer je navadil točnosti na tisoče ljudi, dokler ni parirali kot ura, je pokazal tudi takaj, da ni le uradnik po imenu, temveč da se v resnici briga za vse podrobnosti svoje službe.

INDIANAPOLIS, Ind., 18. decembra. — Deset stavskih krajevskih unij je prispevalo, soglasno z zadnjim poročilom, \$567 k pomožnemu skladu premogarjev. V cellem je dala tipografska unija v ta namen dosedaj \$16.304.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Vsem naročnikom in prijateljem želita veselo božične praznike

Urédništvo
in
uprava Glas Naroda.

KRALJEVA BOLEZEN

Izčrpanost je sedaj glavni vzrok vznemirjenja. Učinki operacije in zastrupljenja krvi so premagani. — Upanje naroda zopet oživiljeno.

LONDON, Anglija, 19. dec. — Kralj Jurij je vzdržal danes izboljšanje, ki se je pričelo v nedeljo.

Od zadnjih sedmih buletinov, katere so izdali njegovi zdravniki, se je smatralo le enega nezadovoljivim, namreč onega, ki je bil izdan v ponedeljek. Današnji jutranji buletin se je glasil: — Kralj je imel pokojno noč. Malo izboljšanje, opaženo včeraj, se je nadaljevalo.

Upapolno včerajšnje stališče se je umaknilo danes miemu optimizmu, čeprav se je opozorilo, da je sličen optimizem v preteklem tednu hitro izginil, ko je imel kralj "relapse".

Bilo je več aktivnosti krog palače danes zjutraj kot kdaj v zadnjem času in vsakdo je bil veseljšega razpoloženja.

Nekateri zdravniški krogi so napovedali, da bodo današnji dobri buletini najbrž značili, da se je kralju definitivno obrnilo na boljše.

Zdravniki so nadaljevali z zdravljenjem z ultravioletnimi žarki in naporu, da vzdrže kraljevo moč.

Sir Hewett je ostal celo noč pri kralju.

Prince iz Walesa in njegova mati, kraljica Mary, sta premočila položaj na temelju poročil včerajšnjega dne in današnjega ter bila zadovoljna, ker je sedaj upanje, da bo konstitucija kralja zadosti močna za dolgo bitko za okrevanje.

Kralj je še vedno izčrpan od bolezni, ki traja sedaj skoro mesec dni. Zdravniški izvedenci smatrajo njegovo silo za izvanredno pri močju, ki je star 63 let. Njegov napredek se vrši soglasno z načrti zdravnikov.

Božično razpoloženje v Angliji je bilo nekoliko omračeno vsled bolezni kralja in številne velike prodajalne priznavajo, da močjejo ljudje kupovati preveč božičnih darov. Večje restavracije delajo normalen biznes, a naročila za velike banquete so zvežana s pogojem, da se jih lahko prekliče na kratko obvestilo.

Paraguay umaknil mobilizacijsko povelje.

ASUNCION, Paraguay, 19. decembra. — Mobilizacija paragvajske armade je bila danes ustavljena. Trideset tisoč mož se je odzvalo pozivu predsednika Gnggari-ja v sedanjem sporu z Bolivijo.

Stavci pomagajo premogarjem.

INDIANAPOLIS, Ind., 18. decembra. — Deset stavskih krajevskih unij je prispevalo, soglasno z zadnjim poročilom, \$567 k pomožnemu skladu premogarjev. V cellem je dala tipografska unija v ta namen dosedaj \$16.304.

MUSSOLINI SE JE PROGLASIL MINISTROM ZA KOLONIJE

Razširjenje politike bo mogoče posledica dejstva, da je sam prevzel portfelj klavnih italijanskih kolonij v Afriki. — General Bono je postal državni podtajnik.

RIM, Italija, 19. dec. — Pričakuje se, da bo posvetila italijanska vlada tesno pozornost italijanskim kolonijam, po objavljenju, da bosta dva generala pomagala Mussoliniju pri administraciji novega portfelja.

VSTAJA V AFGANISTANU

Vstaja proti liberalnemu afganistanskemu vladarju se širi. — Protimodernistična vstaja se razširila tudi na armado.

LONDON, Anglija, 10. dec. — Vstaja v Afganistanu, ki je bila posledica poskusa kralja Amanulaha, da modernizira svojo državo, je narasla, kot razvidno iz današnjih poročil.

Poročila iz Indije niso bila posebno bodrilna, vendar pa ni bilo nobenega vzroka za domnevanje, da so inozemska poslanstva in prebivalci Kabula v nevarnosti.

Nekaj redne armade ter vse neradne čete so stopile baje na stran vtašev. Neki potnik, ki je dospel v Karači iz Kabula, je pripisoval to dejstvu, da ni vlada izplačala svojih čet.

Potnik je tudi rekel, da je lastni stab kralja nasprotoval njegovi prenegljenosti, da skuša vsiliti zapadne običaje marodu, ki že stoletja v mohamedanskih tradicijah.

Bombayski poročevalce Daily Maila je rekel, da je skušal kralj Amanulah ponoviti svoje taktike iz leta 1925, ko je bila Khost vstaja združena z najetimi četami.

Neki uradnik Indijskega urada je povedal poročevalcu United Press, da je dobil sporočilo nekega angleškega aeroplana, da je angleško poslanstvo v Kabulu varno.

Po analiziranju številnih, nasprotujočih si poročil, je sedanji položaj naslednji:

1. — Afganistanska armada, ki

Mussolini je včeraj prevzel ministrstvo kolonij, ko je resigniral Luigi Federzoni, prejšnji voditelj stare nacionalistične stranke. Neposredno nato je objavil imenovanje generala Emilija del Bono na mesto državnega podtajnika ter generala Badoglija na mesto guvernerja Cirenajike in Tripolisa.

Smatra se za vrjetno, da bo vladna kolonialna politika izpremenjena in razširjena vsled izpremembe v ministrstvu.

Mussolini načeluje razven ministrskega predsedništva, sedmim od trinajstih vladnih departementov. On je načelnik vseh oboroženih sil države kot minister mornarice, armade in zračne sile ter je razventega načelnik urada za zunanje zadeve, kolonij in korporacij.

Demonstracije proti verski postavi.

RIM, Italija, 18. decembra. — V Rimu se je vršila včeraj demonstracija proti verskim postavam Mehike. Poklicana je bila policija, da prepreči izgrede.

Papež za mir.

ReM, Italija, 19. decembra. — Papež je včeraj brzojavil predsednikom Bolivije in Paragvaja, naj miroljubno rešita spor med obema deželama.

ni bila plačana že več tednov, je razdelila svojo udanost med kralja in verske voditelje, ki so se uprli modernizaciji.

2. — Nekatero redno in dosti nerednih čet je stopilo na stran vtašev. To pojasnjuje nenadni polom vladnih obramb v iztočnih in centralnih vstaskih ozemljih (ter posebno v okoliščini glavnega mesta).

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din. 500	\$ 9.30	Lir 100	\$ 5.75
" 1,000	\$ 18.40	" 200	\$ 11.30
" 2,500	\$ 45.75	" 300	\$ 18.80
" 5,000	\$ 90.50	" 500	\$ 27.40
" 10,000	\$ 180.00	" 1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIN "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0390

Vesele praznike želi vsem svojim prijateljem

FRANK SAKSER.

Kiriell-Maldyist

Božični angel.

Ko sem moral lani sredi decembra za štirinajst dni odpotovati v Pariz, sem se skoraj strasil misli, da mi je praznovati Kristovo rojstvo samemu in tako daleč od svojcev. Čim bolj se je bližal večer, tem težja ožnost me je obhajala. Zadnje popoldne sem se ves žalosten akiral po bulvarjih, ko me je zdajci nekdo poklical. Ozrl sem se. Pred menoj je stajal solidno oblečen človek mojih let. Imel bi ga bil za kogarkoli, da ni bilo nekih podobnosti, ki so na prvi pogled izdajale umetnika. Njegov obraz s črno, že sivkasto brado in bistrimi očmi se mi je videl znan.

"Fleury!" sem ostrmel po dolgem ugibanju, ki ga je na moč zabalavo. "Ne bil bi slutil, da me boš pomnil dvajset let!"

"Kako te ne bi pomnil, mon vieux!" je vzkljikal ves šrečen. "Da nisem imel tebe, kdo ve, kaj bi bilo z menjom..."

In res: ko sem pred toliko leti spoznal Lucienovo Fleuryja, mladega slikarja brez roditeljev, brez sredstev in — tako se je zdelo — brez kakršnekoli bodočnosti, je živel v silni bedi. Nekateri aem iz sočutja načel podednjji frank, da sem ga mogel povabiti v oželi bar na belo kavo. Od tistih dob se nisva več videla; vedel sem le, da se je začelo Fleuryjevo line dve leti po mojem odhodu iz Pariza pojavljati v ocenah razstaj in da je bilo zdaj znano in spoštovano.

"Ne, to svidenje morava proslaviti," je ponavljal Lucien. "Ali si drevi oddan? Izvrstno! Tedaj božiču pri nas. Renee te bo vsa vesela; velikkrat sva govorila o tebi. Sem namreč oženjen, da veš. Vidiš, pravkar tvorim božična darila. Otrok nimam. zato pa imam ženico, ki... nu, sam se uveriš!"

Tako se je zgodilo, da sem prebil v tujini enega najlepših božičnih večerov, kar jih je zapisanih v mojem spominu. Lucien in njegova žena sta živela v prikupnem stanovanju, ki je z vsjo svojo opremo pričalo, da imata več nego potrebuje. Gospa Renee me je sprejela kakor starega prijatelja; bila je krotko, mlo hitje in vzlie svojim pet in tridesetim letom še mlada in nežna kakor dekle.

Ko je bila domača slovesnost odpravljena in smo sedeli vsi trije okoli kamina, me je Fleury izpodbuljivo pogledal.

"Nu," je dejal, "na dan z vprašnjem? Saj vidim, da ti je na jeziku."

"Res," sem se nasmehnil. "Ako pomislim na stare čase, se nehote čudim, kdaj in kako te je našla sreča. Vsi vemo, da je talent ne priklie, razen če pride naključje na pomoč."

"Točno," je pritrdil Lucien in nežno položil desnico na ženino roko. "Rešij me ni talent, ampak sreča. Kako, to je čudna povest... Ali naj jo povem. Renee?"

Gospa Fleuryjeva je molče pokimala in se je zazrla v žerjavico, tako da nisem več videl njenega obraza. Lucien si je zapalil novo marylandko in je začel:

"Kakor veš, je bila moja beda brez meje. Potem, ko si ti odpotoval, je narasla do neverjetnosti. Kako tudi ne bi! Ob samih idealih in samem hotevju ni moči ne živeti ne ustvarjati... Po tri, štiri dni zaporedoma, sem obojeval v louveru galeriji in večerjal na bulvarjih, kjer me je ob pogledu na občinstvo kavaren, restoranol in zabavišč grabila čedalje besnejša mrznja do stih, dobro oblečenih in z vsem preskrbljenih ljudi. Dokler je bilo v meni še kaj moči, sem se tolažil, zaupal in počikal vse mogoče... Zaman! In nekega dne se kar ne morem več boriti, ne čakati čudežne izpembe, ne vobče živeti tako, kakor živim. A tudi obupati nisem mogel! Teško je skočiti z mostu v ukiro, ako je človeku pet in trijset let in ako ga vsaj dnoš...

lja tistih, ki jim ni treba skakati Z eno besedo, slutil sem, da se mora zgoditi nekaj izrednega... Ali si čital 'Zločin in kazen', to pretresljivo zgodbo vsakega siromšnega talenta?"

Pomolčal je, kakor bi zbiral misli in besede.

"Katerikrat," je nadaljeval čez čas, "katerikrat se mi je posrečilo, da sem prodal staremu trgovcu s slikami kako platence: Pierre Leroy, morda se ga spominjaš... Plačeval mi je smešne cene; toliko da je bilo za barvo, ki sem jo porabil, in za obed. In drugi dan se je spet začelo stradanje. Obleka je skoro že visela z mene; imel nisem ne perila ne poplatov na črevljih... 'Da, mladi prijatelj,' mi je ponavljaj Leroy, 'te vaše talentne stvari ne gredo v denar, kaj hočete? V izgubo jih jemljem; današnja je bogme poslednja, zakaj tudi jaz moram živeti...' In je imel skopuh denarja kakor pečka in menda nikogar ne, da bi mu ga zapustil... 'Ampak,' je časih dodal, 'pri priliki se morda zmeniva nekaj drugega.' Vpraševal sem se, ali vobče kaj misli pri teh besedah? Kolikorkrat sem ga silil, da bi se 'pomenila,' tolikokrat me je odpravil: ne danes, drugi pot..."

Ves besen na starega ljudodera slonim nekega večera na oknu svoje podstrešnice in strim v decembrsko noč. Dvorišče je zijalo pod menoj kakor črno brezdnó; kolikor oken v njem, toliko razgledov v domačnost ljudi, izmed katerih ni bil niti eden tako lačen kruha in življenja in tako brezupno nesrečen kakor jaz... Eno tih oken, tri nadstropja pod menoj, je zdajci priklenilo mojo pozornost. Bilo je okno stanovanja, opremljenega s starinskimi pohištvenimi in polnega umetnin. In že sem zagledal tudi stanovanca. Starrec s črno čepico na glavi je hodil po sobi sem ter tja, prestavljaj stvari na policah, odpiral predale, in brskal po njih. Nazadnje je odklenil črn sekretar, potegnil iz njega skatlo, segej vanjo in jel presipati rumene zlatnike iz roke v roko... Napel sem oči in sem ga spoznal po očrtu glave: bil je Pierre Leroy, moj stari skopuh in umetnar!... Tedaj me je prvič presnila strašna misel...

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gledal; nato se je zasvetila v njegovih kratkovidnih očeh nejasna luč.

"Nu," prav, je dejal, "pomeniva se, če je tako usojeno. Sveti večer je noc in vsi moramo biti dobrega srea in dobre volje..."

Potprepljal me je bo ramenu in me je spustil v mračno predsobje, rineč me nekam pred seboj. To mi je bilo prev nevsčno, zakaj hotel sem izvršiti svoj posej takoj, kakor hitro bi mi bil pokazal hrbet. V sencih mi je tolko kakor kovaska kladiva, nože so mi klecale od slabosti in bal sem se, da ne bi omagal. Leroy pa, kakor bi slutil mojo namero, me je neprestano rinil v hrbet, dokler nisva prišla do vrat njegove sobe.

"Zdaj" sem si rekel s poslednjjo izkro za vesti. Segel sem z desnico v prsni žep in sem stisnil nož za držaj...

Toda že so bila vrata odprta. Živa svetloba mi je udarila v obraz. Sredi bogate sobe mojega umetnarja je stala miza z božičnim drevescem... in pod njim, v luči svečk v iskrenju zlatih strelnic in bleščic, je sedelo v brokatnem naslanjaču petnajstletno dekletce... Ko naju je zagledala, je vstala in nama je stopila naproti mila kakor božični angel, z nedolžnim smehljajem na ustnicah in z vsjo tisto lučjo in bleščobo v svojih velikih, sinjih očeh...

Ta prizor me je pretresej do globin vsega mojega bitja. Bilo mi je, kakor da se z nezmerno grozi budim iz pekelnskih sanj. Tu je bilo vse, česar jaz nisem imel: dom, toplota, sreča in ljubezen človeka do človeka. In vendar me je zdajci minila zavist. Začutil sem, da ni ohranitev mojega hednega življenja nič proti zločinu, ki bi ga zakrivil — o, ne z umorom Pierra Leroya, ampak že s tem, če bi sredi vsega tega zaostal mene kanila le ena solza iz takih sinjih otroških oči!

Strahotnost dejanja, ki sem ga hotel storiti, je treščila vame kakor blisk. Omahnil sem, vsa soba se je zavrtela okoli mene... Kaj se je potlej godilo z menjoj ne vem, ko sem se zavedel, sem ležal v brokatnem naslanjaču, kjer je po prej sedela deklica. Neki je seboj sem čul dobrodušno godrnjanje Pierra Leroya... pred seboj pa sem videl njo, ki se je sklanjala k meni in mi je z zličeo vivala v usta čaj...

"Nu," je dejal monsieur Leroy, ko sem zbral svoje misli in ukrotij svoje občutke, "dajva da se pomeniva..."

Stvar, ki mu je bila na umu, je bila kar moji preprosta. Leroy se je vse tiste mesece veselil male nečakinje, sirote, ki jo je imel v zavodu, a jo je hotel vzeti k sebi, da bi prinesla nekaj solnce in toplote v njegove sive dni. Ukvarjal se je z misljo, da bi na ročij pri meni njeno sliko: toda stari skopuh se ni mogel odločiti, ali bi ali ne bi. Kolikorkrat je odpri usta, tolikokrat se mu je zašmilit denar!

Sveti večer, moja omedlevica in pogled na mojo sestradanó bedo vse to je naposled gahnlo umetni narjevo srce. Zmenila sva se za nepričakovano dobro ceno. Leroy mi je dal čedno vsotico na roko, tako da sem bil že tisti večer rešen najhujšega. Slika njegove nečakinje mi je uspela, da se še danes čudim kako. Prinesla mi je srečo: monsieur Leroy je bil tako zadovoljen, da se je malone zaljubljal vame. Od tistih dob nisem več pogršal ne dela ne denarja. Spomladi sva poslala sliko v Salon, kritika je zasumela, prišel sem v sloves... In tri leta po sistem božiču..."

Fleury je nenadoma obmolknil.

Več mi ni bilo treba vedeti. Ves prestinjen po Lucienovi zgodbi sem se na minuto zagledal v srečne sinje oči gospe Renee...

Aleksej Tolstoj

Nikitin Božič.

Nad mizo gori svetiljka z mlednim steklenim senčnikom. Mamica je sklonila glavo nad knjigo. Njeni lasje so pepelnati, tenki in se zavijajo v kotrčke od sencih kjer ima znamenje, drobno kakor proseno zrno. Mamici na kolenskih spi njen ježek Ahilko z mokrim prasičijim rilecem na iztegnjenih šapah. Zbudi se vselej kadar gre do ljudje spat, in vso noč peketta po sobi trka s trempelji, kruli, voha po kotih in ogleduje miše luknje.

Veter je besno zatulil v podstrešju.

Tedaj se je začelo zunaj zamolklo kričanje, škripanje snega in človeški glasovi. Mamica je naglo vstala. Ahilko je zamrmral, se najčel in zletel na tla. Nikita je stekel k oknu, pogledal in zakrila:

— So že tukaj!

— Moj Bog, je rekla mamica razburjeno — ali je mogoče, da je to Ana? Ob tem metuze...

Trenutek pozneje je bil Nikita v veži in je videl, kako so se težko odprla vrata, kako je zletel noter oblak ledene sople, in kako se je prikazala visoka, debela žena v dveh kožuhih in ruti, vsa zaprašena od snega. Peljala je za roko dekča v jelenjem kožuhi in kučmi. Potem je prišel čuhnik v oledenih škornjih z ledeno brado, s košatimi belimi trepalnicami. Nesel je v naročju deklico v belem kozem kožuhu z dlako navzven. Slonela je z zaprtimi očmi. Visoka ženska je stopila v vežo in zakrčila z glasnim basor.

— Saša, goste imaš! To reki, je vzdignila roke in pričela odvijati rute. — Nikar ne pridbi blizu, da se ne prehladiš. Na vse ceste pa niso za nič, po pravici povedano... Ttk pred hišo smo obitali v grmovju.

To je bila mamina prijateljica, gospa Ana Babkina. Njen sin Viktor je čakal, da mu odpro kozo, in postrani gledal Nikito. Mamica je vžela vozniku spečo deklico, snela ji kučmo, izpod katere so se takoj usuli svetli lasje, ter jo poljubila.

— Prišli ste, Liljeka!

Deklica je vzdihnila, odprla velike sinje oči, vzdihnila še enkrat in se zbudila.

tem še skatlo s pokalicami, šope zlatih in srebrnih niti, svetiljke s pisanimi okenci in veliko zvezdo. Pri vsaki novi škatlji o otroci stekali ob občudovanja.

— To so še druge lepe reči, — je rekla mamica in vtaknila roko v kovec, — a zdaj jih ne bomo razvijali. Kar začnimo lepiti verige, skatlice vrecice in vse, česar potrebujemo.

Viktor je pričel lepiti verige. Nikita vrecice za sladkorčke, mamica je razrezala papir in karton. Lilja je vprašala z vljudnim glasom:

— Teta Saša, ali smem narediti škatljico? Moja punčka potrebuje škatlo za rokavice.

— Naredi, ljubica, vse, kar hočeš.

Otroci so molče pričeli delati; dihali so skozi nos in brisali škrobaste roke ob obleko. Mamica je med tem pripravovala, da ni bilo v starih časih vobče nikakih božičnih okraskov, človek si je moral vse narediti sam. Takrat so bili umetniki, ki so naredili — to je sama videla — pravi grad s stolpi, vijugastimi stopnicami in mostom na škripe. Pred gradom je bilo narejeno jezero iz ogledala, ki so ga pokrili z mahom. Po jezeru sta plavalva dva laboda; bila sta vprežena v zlat čolnček in sta se zrealila kakor v vodi.

Lilja je poslušala, delala tiho, molče in si je v težkih trenutkih pomagala z jezikom. Nikita je pustil vrecice in jo je gledal. Viktor je razobesil po stolah kakih pet metrov raznobarnvih verig. Otroci so delali ves večer, dokler ni spuštila Lilja glave z zmečkano petljo na kolenec in zaspala za mizo.

Prišel je Sveti večer. Se ob zori, skozi sanje, je slišal Nikita, kako so snažili po vsej hiši peči in razbijali z vrati; kurjač je nosil svežnje drv in kizjaka (stepnega kuriva iz kravajega blata in sesekane slame v obliki opeke.) Nikita se je zbudil, ker je bil presrečen. Jutri je bilo jasno in hladno. V veliko sobo so privlekle visoko zmurzljeno jelko. Hlapec je dolgo razbijal in tesal s sekiro, da je napravil križ za podstavek. Končno so dvignili drevo; bilo je tako visoko da se je nežno zeleni vršič nagnil pod stropom.

Od jelke je vel mrz, toda njene zmečkane veje so se polagoma otajale in vzpele in po vsi hiši je zadišala smola. Otroci so prinesli v sobo polna naročja verig in škatlje z okraski; postavili so stole okoli drevesa in jeli razobešati. Kmalu so videli, da je okraskov premalo. Morali so zopet lepiti vrecice, zlatiti orehe, vezati srebne trakove za medenjak in jabolke. Ko so bili gotovi, so opletli drevo z zlato pajčevino, obesili nanj verige in vtaknili svečke; bavarvste svečnike. Tudi to delo je bilo naposled opravljeno in mamica je rekla:

— Zdaj pa pojđite, otroci, in ne pridite sem do večera.

Ta dan so obedovali pozno in v naglici — otroci so jedli samo sladko jed-šarloto. V hiši je bil dirindaj. Dekča sta se potikala povsej hiši in sta nagajala vsem, češ ali bo že kmalu večer? Lilja je šla k svoji mašji. Solnce je strašno počasi ležlo nizdoli k zemlji, postajalo rožnato in se odevalo v meglenimi oblaki. Lilasta senca, ki jo je črtal vodnjak po snegu, se je daljšala od minute do minute. Končno je vendar rekla mamica, naj se gredo napraviti. Nikita je našel na svoji postelji lo je po smodniku, zasumelo so sinjo svilenó srajco z vezeninami ob robu, vratu in na rokavih, svilen pas s čopi, in bariunaste hlačke. Nikita se je obkel in stekel k mamici. Ta mu je z glavnikom naredila prečko, ga prijel za ramena, mu pažno pogledala v obraz in ga peljala k velikemu starinskemu ogledalu. Nikita je zagledal v njem lepo opravljenega, de-

dega in pridnega dekča. "Ali je ta, zavite v pisane robece. Viktor bilo mogoče, da je bil to on sam? je dobil polk vojakov s topovi in — Ah, Nikita, Nikita, — je rešotori, Nikita — pravo usnjato kla mamica in mu poljubila glasu, sedlo, uzdo in bič.

vo, — če bi bil ti vedno tako lep. Zdaj se je čulo samo pokanje deček! orehov in hrustanje lupine pod nogami, in kako so dhalí otroci in je videl, da mu resno prihaja skozi nos, med tem ko so razvenaproti belo oblečena deklica, zovali zavitke z darili.

Imela je lahko košato obleko, veliki belo petljo na glavi in šest vir, okrog drevesa so pesali in pekošatih kodrkov ji je viselo obale kolo, toda sveče so že skoro do kraja linceca, ki ga zljaj tudi ni bilo gorele in učitelj je skakal okoli lo za spoznati, do sibiških ramen, smreke-ter jih utrinjal, Jelka je Lilja se je približala namrtnila ugašala. Mamica je zabrla klavse, ter premerila Nikito.

— Menda, si misliš, da sem pridnó? Toda učitelj se ni daj miru; na si še prestrašil! — Šla je v očetó-čelu petindvajsetih otrok, ki so se vo sobo in sedla z nogami na diprijeli za roke, je stekel po veži v van. Nikita je tudi šel z njo in jedilnico. V veži se je odtrgala sodej a drugi konec divana. V Lilja od vrste in se je ustavila; sobi je gorela peč; drva so praske- težko dihače je gledala Nikito, oči tala in se razsypala v oglje. Rde-so se ji smejale. Stala sta poleg čkasta, mežikajoča luč je razsvet- obealnika s kužni. Lilja je lila visoke usnjate naslanjače, kes vprašala:

— Zakaj se smeješ? — Saj se ti smeješ, — je odgovoril Nikita.

— Zakaj me pa gledaš? — Nikita je zardel, a je stopil blihnanosek. Prišel je tudi Viktor ze, ne da bi sam razumel, kako se v sinji gimnazijski uniformi in svetlimi gumbi in srebrnim ovrat- jo je poljubil. Odgovorila mu je nikom, ki mu je tako stiskal vrat, kakoj da je težko govoril. Viktor je se- — Ti si priden deček? Ne podel v naslanjač in molčal, kakor vej nikomur, da sem ti to rekla, se spodobí gimnazijem drugega ker je skrivnost. — Zasukala se je razreda pred malimi. Stikalo so in stekla v obednico.

je, kako sta mamica in gospa Ana Po čaju je učitelj pričel igre za v sosedni sobi šumastili s papir- stave, toda otroci so bili že trudni jem; razvijali sta nekaj, postav- in siti in so slabo razumeli, kako ljalj na tla in tiho govorili. Vik- je treba igrati. Končno je eden, tor se je zplazil h kjučavnici, a prav majhen deček v pikasti sraj- ci — zadremal, se zvrnil raz sto- la na tla in zakokal. Mamica je rekla, da je praznik končan. Otroci so šli v vežo, kjer so ležali ob zidu njihovi kožuhi in topli škor- eji. Vsi so se oblekli in v gručah odšli iz hiše.

Zunaj je bilo mraz. Nikita je šel spremít dečo do jeza. Ko se je vračal sam domov, je gorela visoko na nebu luna v blestem mavričastem krogu. Drevesa ob je- zu in na vrstu so bila velikanska in bela; zdelo se je, da so zrasla in se izgnjala v mesečini. Na desni se je skrivala v hudi mrzli megli bela pušcava. Zraven Nikite je prestavljala nogo dolga, debeló- glava senca. Nikiti se je zdelo, da koraka v sanjah po začaranem kraljestvu je tako človeku čudno vosku, mandarinah in medenjaku.

Otroci so stali nepremično in presunjeni. Odprla so se druga vrata! Vstopila je plašna množica kmetskijh dečkov in deklic ter se stisnila k zidu. Vsi so bili sezuti, v volnenih nogavcih, v rde- čih, rožnatih in rumenih srajčah, v rumenih, malinastih in belih rutah.

Tedaj je sedla mamica za klavir in zaigrala polko. Obrnila je smehljajoči obraz proti drevesu ter igrala in pela:

— Naš žerjav je dolg h pog, a ne ve ne kam ne kod.

Nikita je prijel Liljo za roko. Dala mu je svojo roko, ne da bi prestala gledati sveče; v njenih sinjih očeh, v vsakem zraku del posebej, je gorelo božično drevesce. Končno je stekel učitelj k otrokom, prijel prvi dve deklici za roke in pohitel z njima okoli jelke. Njegova dolga suknja je frcala po zraku. Spetoma je pograbil še dva dekča, potem Nikito, Liljo in Viktorja, dokler niso vsi otroci zaplesali kolo okoli drevesa.

— Jaz pa zlato bom poskril, poskril, jaz pa srebro bom poskril, poskril... so zapeli vsi skupaj.

Nikita je strgal z veje pokalico, ustrlel iz njo in jo raztrgal; v njeji je bila kap z zvezdo. Takoj nje je streljati pokalice, zadiša- lo je po smodniku, zasumelo so papirnat kape, Lilja je dobila papirnat predpasnik z žepom, Obleka ga je. Njena lica so žareče. Nikita se je obkel in stekel k mamici. Ta mu je z glavnikom naredila prečko, ga prijel za ramena, mu pažno pogledala v obraz in ga peljala k velikemu starinskemu ogledalu. Nikita je zagledal v njem lepo opravljenega, de-

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gledal; nato se je zasvetila v njegovih kratkovidnih očeh nejasna luč.

"Nu," prav, je dejal, "pomeniva se, če je tako usojeno. Sveti večer je noc in vsi moramo biti dobrega srea in dobre volje..."

Potprepljal me je bo ramenu in me je spustil v mračno predsobje, rineč me nekam pred seboj. To mi je bilo prev nevsčno, zakaj hotel sem izvršiti svoj posej takoj, kakor hitro bi mi bil pokazal hrbet. V sencih mi je tolko kakor kovaska kladiva, nože so mi klecale od slabosti in bal sem se, da ne bi omagal. Leroy pa, kakor bi slutil mojo namero, me je neprestano rinil v hrbet, dokler nisva prišla do vrat njegove sobe.

"Zdaj" sem si rekel s poslednjjo izkro za vesti. Segel sem z desnico v prsni žep in sem stisnil nož za držaj...

Toda že so bila vrata odprta. Živa svetloba mi je udarila v obraz. Sredi bogate sobe mojega umetnarja je stala miza z božičnim drevescem... in pod njim, v luči svečk v iskrenju zlatih strelnic in bleščic, je sedelo v brokatnem naslanjaču petnajstletno dekletce... Ko naju je zagledala, je vstala in nama je stopila naproti mila kakor božični angel, z nedolžnim smehljajem na ustnicah in z vsjo tisto lučjo in bleščobo v svojih velikih, sinjih očeh...

Ta prizor me je pretresej do globin vsega mojega bitja. Bilo mi je, kakor da se z nezmerno grozi budim iz pekelnskih sanj. Tu je bilo vse, česar jaz nisem imel: dom, toplota, sreča in ljubezen človeka do človeka. In vendar me je zdajci minila zavist. Začutil sem, da ni ohranitev mojega hednega življenja nič proti zločinu, ki bi ga zakrivil — o, ne z umorom Pierra Leroya, ampak že s tem, če bi sredi vsega tega zaostal mene kanila le ena solza iz takih sinjih otroških oči!

Strahotnost dejanja, ki sem ga hotel storiti, je treščila vame kakor blisk. Omahnil sem, vsa soba se je zavrtela okoli mene... Kaj se je potlej godilo z menjoj ne vem, ko sem se zavedel, sem ležal v brokatnem naslanjaču, kjer je po prej sedela deklica. Neki je seboj sem čul dobrodušno godrnjanje Pierra Leroya... pred seboj pa sem videl njo, ki se je sklanjala k meni in mi je z zličeo vivala v usta čaj...

"Nu," je dejal monsieur Leroy, ko sem zbral svoje misli in ukrotij svoje občutke, "dajva da se pomeniva..."

Stvar, ki mu je bila na umu, je bila kar moji preprosta. Leroy se je vse tiste mesece veselil male nečakinje, sirote, ki jo je imel v zavodu, a jo je hotel vzeti k sebi, da bi prinesla nekaj solnce in toplote v njegove sive dni. Ukvarjal se je z misljo, da bi na ročij pri meni njeno sliko: toda stari skopuh se ni mogel odločiti, ali bi ali ne bi. Kolikorkrat je odpri usta, tolikokrat se mu je zašmilit denar!

Sveti večer, moja omedlevica in pogled na mojo sestradanó bedo vse to je naposled gahnlo umetni narjevo srce. Zmenila sva se za nepričakovano dobro ceno. Leroy mi je dal čedno vsotico na roko, tako da sem bil že tisti večer rešen najhujšega. Slika njegove nečakinje mi je uspela, da se še danes čudim kako. Prinesla mi je srečo: monsieur Leroy je bil tako zadovoljen, da se je malone zaljubljal vame. Od tistih dob nisem več pogršal ne dela ne denarja. Spomladi sva poslala sliko v Salon, kritika je zasumela, prišel sem v sloves... In tri leta po sistem božiču..."

Fleury je nenadoma obmolknil.

Več mi ni bilo treba vedeti. Ves prestinjen po Lucienovi zgodbi sem se na minuto zagledal v srečne sinje oči gospe Renee...

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gledal; nato se je zasvetila v njegovih kratkovidnih očeh nejasna luč.

"Nu," prav, je dejal, "pomeniva se, če je tako usojeno. Sveti večer je noc in vsi moramo biti dobrega srea in dobre volje..."

Potprepljal me je bo ramenu in me je spustil v mračno predsobje, rineč me nekam pred seboj. To mi je bilo prev nevsčno, zakaj hotel sem izvršiti svoj posej takoj, kakor hitro bi mi bil pokazal hrbet. V sencih mi je tolko kakor kovaska kladiva, nože so mi klecale od slabosti in bal sem se, da ne bi omagal. Leroy pa, kakor bi slutil mojo namero, me je neprestano rinil v hrbet, dokler nisva prišla do vrat njegove sobe.

"Zdaj" sem si rekel s poslednjjo izkro za vesti. Segel sem z desnico v prsni žep in sem stisnil nož za držaj...

Toda že so bila vrata odprta. Živa svetloba mi je udarila v obraz. Sredi bogate sobe mojega umetnarja je stala miza z božičnim drevescem... in pod njim, v luči svečk v iskrenju zlatih strelnic in bleščic, je sedelo v brokatnem naslanjaču petnajstletno dekletce... Ko naju je zagledala, je vstala in nama je stopila naproti mila kakor božični angel, z nedolžnim smehljajem na ustnicah in z vsjo tisto lučjo in bleščobo v svojih velikih, sinjih očeh...

Ta prizor me je pretresej do globin vsega mojega bitja. Bilo mi je, kakor da se z nezmerno grozi budim iz pekelnskih sanj. Tu je bilo vse, česar jaz nisem imel: dom, toplota, sreča in ljubezen človeka do človeka. In vendar me je zdajci minila zavist. Začutil sem, da ni ohranitev mojega hednega življenja nič proti zločinu, ki bi ga zakrivil — o, ne z umorom Pierra Leroya, ampak že s tem, če bi sredi vsega tega zaostal mene kanila le ena solza iz takih sinjih otroških oči!

Strahotnost dejanja, ki sem ga hotel storiti, je treščila vame kakor blisk. Omahnil sem, vsa soba se je zavrtela okoli mene... Kaj se je potlej godilo z menjoj ne vem, ko sem se zavedel, sem ležal v brokatnem naslanjaču, kjer je po prej sedela deklica. Neki je seboj sem čul dobrodušno godrnjanje Pierra Leroya... pred seboj pa sem videl njo, ki se je sklanjala k meni in mi je z zličeo vivala v usta čaj...

"Nu," je dejal monsieur Leroy, ko sem zbral svoje misli in ukrotij svoje občutke, "dajva da se pomeniva..."

Stvar, ki mu je bila na umu, je bila kar moji preprosta. Leroy se je vse tiste mesece veselil male nečakinje, sirote, ki jo je imel v zavodu, a jo je hotel vzeti k sebi, da bi prinesla nekaj solnce in toplote v njegove sive dni. Ukvarjal se je z misljo, da bi na ročij pri meni njeno sliko: toda stari skopuh se ni mogel odločiti, ali bi ali ne bi. Kolikorkrat je odpri usta, tolikokrat se mu je zašmilit denar!

Sveti večer, moja omedlevica in pogled na mojo sestradanó bedo vse to je naposled gahnlo umetni narjevo srce. Zmenila sva se za nepričakovano dobro ceno. Leroy mi je dal čedno vsotico na roko, tako da sem bil že tisti večer rešen najhujšega. Slika njegove nečakinje mi je uspela, da se še danes čudim kako. Prinesla mi je srečo: monsieur Leroy je bil tako zadovoljen, da se je malone zaljubljal vame. Od tistih dob nisem več pogršal ne dela ne denarja. Spomladi sva poslala sliko v Salon, kritika je zasumela, prišel sem v sloves... In tri leta po sistem božiču..."

Fleury je nenadoma obmolknil.

Več mi ni bilo treba vedeti. Ves prestinjen po Lucienovi zgodbi sem se na minuto zagledal v srečne sinje oči gospe Renee...

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gledal; nato se je zasvetila v njegovih kratkovidnih očeh nejasna luč.

"Nu," prav, je dejal, "pomeniva se, če je tako usojeno. Sveti večer je noc in vsi moramo biti dobrega srea in dobre volje..."

Potprepljal me je bo ramenu in me je spustil v mračno predsobje, rineč me nekam pred seboj. To mi je bilo prev nevsčno, zakaj hotel sem izvršiti svoj posej takoj, kakor hitro bi mi bil pokazal hrbet. V sencih mi je tolko kakor kovaska kladiva, nože so mi klecale od slabosti in bal sem se, da ne bi omagal. Leroy pa, kakor bi slutil mojo namero, me je neprestano rinil v hrbet, dokler nisva prišla do vrat njegove sobe.

"Zdaj" sem si rekel s poslednjjo izkro za vesti. Segel sem z desnico v prsni žep in sem stisnil nož za držaj...

Toda že so bila vrata odprta. Živa svetloba mi je udarila v obraz. Sredi bogate sobe mojega umetnarja je stala miza z božičnim drevescem... in pod njim, v luči svečk v iskrenju zlatih strelnic in bleščic, je sedelo v brokatnem naslanjaču petnajstletno dekletce... Ko naju je zagledala, je vstala in nama je stopila naproti mila kakor božični angel, z nedolžnim smehljajem na ustnicah in z vsjo tisto lučjo in bleščobo v svojih velikih, sinjih očeh...

Ta prizor me je pretresej do globin vsega mojega bitja. Bilo mi je, kakor da se z nezmerno grozi budim iz pekelnskih sanj. Tu je bilo vse, česar jaz nisem imel: dom, toplota, sreča in ljubezen človeka do človeka. In vendar me je zdajci minila zavist. Začutil sem, da ni ohranitev mojega hednega življenja nič proti zločinu, ki bi ga zakrivil — o, ne z umorom Pierra Leroya, ampak že s tem, če bi sredi vsega tega zaostal mene kanila le ena solza iz takih sinjih otroških oči!

Strahotnost dejanja, ki sem ga hotel storiti, je treščila vame kakor blisk. Omahnil sem, vsa soba se je zavrtela okoli mene... Kaj se je potlej godilo z menjoj ne vem, ko sem se zavedel, sem ležal v brokatnem naslanjaču, kjer je po prej sedela deklica. Neki je seboj sem čul dobrodušno godrnjanje Pierra Leroya... pred seboj pa sem videl njo, ki se je sklanjala k meni in mi je z zličeo vivala v usta čaj...

"Nu," je dejal monsieur Leroy, ko sem zbral svoje misli in ukrotij svoje občutke, "dajva da se pomeniva..."

Stvar, ki mu je bila na umu, je bila kar moji preprosta. Leroy se je vse tiste mesece veselil male nečakinje, sirote, ki jo je imel v zavodu, a jo je hotel vzeti k sebi, da bi prinesla nekaj solnce in toplote v njegove sive dni. Ukvarjal se je z misljo, da bi na ročij pri meni njeno sliko: toda stari skopuh se ni mogel odločiti, ali bi ali ne bi. Kolikorkrat je odpri usta, tolikokrat se mu je zašmilit denar!

Sveti večer, moja omedlevica in pogled na mojo sestradanó bedo vse to je naposled gahnlo umetni narjevo srce. Zmenila sva se za nepričakovano dobro ceno. Leroy mi je dal čedno vsotico na roko, tako da sem bil že tisti večer rešen najhujšega. Slika njegove nečakinje mi je uspela, da se še danes čudim kako. Prinesla mi je srečo: monsieur Leroy je bil tako zadovoljen, da se je malone zaljubljal vame. Od tistih dob nisem več pogršal ne dela ne denarja. Spomladi sva poslala sliko v Salon, kritika je zasumela, prišel sem v sloves... In tri leta po sistem božiču..."

Fleury je nenadoma obmolknil.

Več mi ni bilo treba vedeti. Ves prestinjen po Lucienovi zgodbi sem se na minuto zagledal v srečne sinje oči gospe Renee...

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gledal; nato se je zasvetila v njegovih kratkovidnih očeh nejasna luč.

"Nu," prav, je dejal, "pomeniva se, če je tako usojeno. Sveti večer je noc in vsi moramo biti dobrega srea in dobre volje..."

Potprepljal me je bo ramenu in me je spustil v mračno predsobje, rineč me nekam pred seboj. To mi je bilo prev nevsčno, zakaj hotel sem izvršiti svoj posej takoj, kakor hitro bi mi bil pokazal hrbet. V sencih mi je tolko kakor kovaska kladiva, nože so mi klecale od slabosti in bal sem se, da ne bi omagal. Leroy pa, kakor bi slutil mojo namero, me je neprestano rinil v hrbet, dokler nisva prišla do vrat njegove sobe.

"Zdaj" sem si rekel s poslednjjo izkro za vesti. Segel sem z desnico v prsni žep in sem stisnil nož za držaj...

Toda že so bila vrata odprta. Živa svetloba mi je udarila v obraz. Sredi bogate sobe mojega umetnarja je stala miza z božičnim drevescem... in pod njim, v luči svečk v iskrenju zlatih strelnic in bleščic, je sedelo v brokatnem naslanjaču petnajstletno dekletce... Ko naju je zagledala, je vstala in nama je stopila naproti mila kakor božični angel, z nedolžnim smehljajem na ustnicah in z vsjo tisto lučjo in bleščobo v svojih velikih, sinjih očeh...

Ta prizor me je pretresej do globin vsega mojega bitja. Bilo mi je, kakor da se z nezmerno grozi budim iz pekelnskih sanj. Tu je bilo vse, česar jaz nisem imel: dom, toplota, sreča in ljubezen človeka do človeka. In vendar me je zdajci minila zavist. Začutil sem, da ni ohranitev mojega hednega življenja nič proti zločinu, ki bi ga zakrivil — o, ne z umorom Pierra Leroya, ampak že s tem, če bi sredi vsega tega zaostal mene kanila le ena solza iz takih sinjih otroških oči!

Strahotnost dejanja, ki sem ga hotel storiti, je treščila vame kakor blisk. Omahnil sem, vsa soba se je zavrtela okoli mene... Kaj se je potlej godilo z menjoj ne vem, ko sem se zavedel, sem ležal v brokatnem naslanjaču, kjer je po prej sedela deklica. Neki je seboj sem čul dobrodušno godrnjanje Pierra Leroya... pred seboj pa sem videl njo, ki se je sklanjala k meni in mi je z zličeo vivala v usta čaj...

"Nu," je dejal monsieur Leroy, ko sem zbral svoje misli in ukrotij svoje občutke, "dajva da se pomeniva..."

Stvar, ki mu je bila na umu, je bila kar moji preprosta. Leroy se je vse tiste mesece veselil male nečakinje, sirote, ki jo je imel v zavodu, a jo je hotel vzeti k sebi, da bi prinesla nekaj solnce in toplote v njegove sive dni. Ukvarjal se je z misljo, da bi na ročij pri meni njeno sliko: toda stari skopuh se ni mogel odločiti, ali bi ali ne bi. Kolikorkrat je odpri usta, tolikokrat se mu je zašmilit denar!

Sveti večer, moja omedlevica in pogled na mojo sestradanó bedo vse to je naposled gahnlo umetni narjevo srce. Zmenila sva se za nepričakovano dobro ceno. Leroy mi je dal čedno vsotico na roko, tako da sem bil že tisti večer rešen najhujšega. Slika njegove nečakinje mi je uspela, da se še danes čudim kako. Prinesla mi je srečo: monsieur Leroy je bil tako zadovoljen, da se je malone zaljubljal vame. Od tistih dob nisem več pogršal ne dela ne denarja. Spomladi sva poslala sliko v Salon, kritika je zasumela, prišel sem v sloves... In tri leta po sistem božiču..."

Fleury je nenadoma obmolknil.

Več mi ni bilo treba vedeti. Ves prestinjen po Lucienovi zgodbi sem se na minuto zagledal v srečne sinje oči gospe Renee...

brez kruha; že tretji dan nisem okusil jedi... Nič več ne morem... vi ate moj poslednji up!"

Leroy me je najprej strogo gled

WAUKEGAN = NORTH CHICAGO, ILL.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi — JOŽE ZELENC, zastopnik "G. N."

<p>Vesele praznike in srečno Novo leto</p> <p>Frank Petkovšek JAVNI NOTAR</p> <p>POŠILJANJE DENARJA, POBOTNIC, POOBLASTIL ter DRUGIH LISTIN ZA STARI KRAJ</p> <p>86 — 10th STREET NORTH CHICAGO</p>	<p>Beauty Parlor Permanent Waves</p> <p>VSE V TO STROKO SPADAJO- ČE DELA</p> <p>MARY CELAREC PHONE 2965 329 McAlister Ave., WAUKEGAN</p>	<p>SREČNO NOVO LETO!</p> <p>Frank Opeka</p> <p>TRGOVINA MANUFAKTURNIH IZDELKOV ZA MOŠKE in ŽENSKÉ ter vsakovrstno OBUVALO</p> <p>Svoji in svojim!</p> <p>10 STREET in McALISTER WAUKEGAN</p>	<p>Ig. Jereb v NARODNEM DOMU</p> <p>MEHKE PIJAČE, FINE SMODKE, PISARNIŠKE POTREBŠČINE</p>	<p>Jos. Drašler GROCERJA in MESNICA</p> <p>Srečno Novo leto! NORTH CHICAGO</p>	
<p>F. Barle SLOVENSKA MLEKARNA</p> <p>WAUKEGAN</p>	<p>Slovenska Zadrúžna Prodajalna Waukegan — North Chicago</p> <p>70 — 10th STREET</p> <p>Vesele praznike in srečno Novo leto želimo svojim odjemalcem.</p>	<p>A. Ogrin GROCERJA in MESNICA</p> <p>TENTH STREET Tel. 3312 WAUKEGAN</p>	<p>HODNIK — ČEPON SLOVENSKA MESNICA in GROCERJA</p> <p>Sveže in suho meso vsake vrste.</p> <p>542 Market Street Waukegan</p>	<p>JAMES P. KIRN Hardware</p> <p>73 4 — 10th Street PHONE 94 WAUKEGAN</p>	
<p>Cepon Bros. SLOVENSKA GROCERJA in MESNICA</p> <p>SE PRIPOROČAM VSEM SLOVENCEM</p> <p>1639 PARK AVE Phone 2242 NORTH CHICAGO</p>	<p>The ELITE MILLINERY SHOP Mrs. A. Grom, lastnica</p> <p>ŽENSKI KLOBUKI, NOGAVICE SPODNJE PERILO</p> <p>In razna božična darila, CENE ZMERNE</p> <p>226 — 10 STREET, WAUKEGAN</p>	<p>Goodman's DEPARTMENT STORE</p> <p>602-604 — 10th Street WAUKEGAN</p>	<p>NORTH CHICAGO DAIRY Anton Stritar, lastnik</p> <p>PASTERIZIRANO MLEKO in SMETANA DNEVNO</p> <p>1100 McALISTER AVE Phone 546 NORTH CHICAGO</p>		
<p>John Sedej MEHKE PIJAČE, FINE SMODKE</p> <p>114 — 10th Street NORTH CHICAGO</p>	<p>TENTH STREET HARDWARE OBERMAN & BARLAND, lastnika</p> <p>PEČI NA PLIN IN PREMOG ter VSAKO- VRSTNE KUHINJSKE POTREBŠČINE</p>	<p>John Hladnik DRY GOODS TRGOVINA</p> <p>OBUVALA</p> <p>88 — 10th St., NORTH CHICAGO</p>	<p>Jakob Grabek ZALOGA in RAZVAŽANJE MEHKIH PIJAČ na debelo in drobno. NAJBOLJŠI MALT SYRUP</p> <p>GAZOLIN POLNILNA POSTAJA Zaloge MILLER TIRES</p> <p>Sheridan Road & 12 Street NORTH CHICAGO</p>	<p>Mat. Kirn PARNE PEČI VSEH VRST</p> <p>Delo garantirano.</p> <p>1026 Lenox Ave Tel 3106 NORTH CHICAGO</p>	
<p>Kutzler Bros. Garage Zastopnik za GRAHAM PAIGE KARE</p> <p>POPRAVILA VSEH VRST NOVE IN RAZLIČNE KARE V ZALOGI</p> <p>10 STREET v bližini SHERIDAN ROAD WAUKEGAN</p>	<p>Tenth Street Pharmacy VEDNO SVEŽA IN PRISTNA ZDRAVILA KODAKI, FILMI in RAZVITJE</p> <p>Božična darila, pisarniške potrebščine in vsakovrstne igrače</p> <p>124 — 10th STREET NORTH CHICAGO</p>		<p>Eisenberg's Department Store</p> <p>POHIŠTVO, LINOLEUM, PREPROGE, OBUVALA in ODEJE</p> <p>Tenth Street Tel. 508 WAUKEGAN</p>		
<p>JOHN LESKOVEC HEATING KONTRAKTOR</p> <p>se priporoča rojakom.</p> <p>1016 LENOX AVE TEL. 4483 NORTH CHICAGO</p>	<p>Wetzel & Peterson POGREBNI ZAVOD</p> <p>PRIVATNA AMBULANCA ZA BOLNIKE</p> <p>NORTH SHERIDAN RD. 408 Tel. 95 Waukegan</p>		<p>SUTINEN'S PHARMACY ZDRAVILA, KODAKI, FILMI</p> <p>655 McAlister Avenue WAUKEGAN Phone 2057</p>		
<p>C. Gordon's Department Store POHIŠTVO SVETILKE PEČI ATWATER KENT RADIO</p> <p>10th Street in Lincoln Street North Chicago</p>	<p>DRY GOODS TRGOVINA v splošnem</p> <p>Jos. Masiliunas 822 — 10th St., WAUKEGAN</p>	<p>Steinmont's Studio za PRVOVRSTNE FOTOGRAFIJE</p> <p>POVEČANJE POŠAMNIH IN SKUPINSKIH SLIK POSEBNA POZORNOST PRI POROČNIH SKUPINAH</p> <p>PHONE 1017 658 So. Genesee Street Waukegan</p>		<p>WAUKEGAN PHARMACY W. A. Sraszak, lastnik</p> <p>705 So. GENESEE ST PHONE 1001 — 618 WAUKEGAN</p>	<p>POGLAYEN Battery Service Gasoline, Olje, Radio</p> <p>936 McALISTER AVE WAUKEGAN PHONE 567</p>
<p>T. H. MEYER Florist</p> <p>666 So. GENESEE ST WAUKEGAN</p>	<p>10TH Street Bargain Store Splošna zaloga za moške, ženske in otroške potrebščine. — Uljudnost in točna postrežba naše geslo.</p> <p>R. KATZ, postovodja 826 — 10th STREET WAUKEGAN</p>		<p>CHAS. E. KIEFER Plumbing, Heating, Sewer, Gas fitting</p> <p>Se priporoča</p> <p>828 — 10th STREET WAUKEGAN</p>	<p>ANDRO PUZIN Velika izbira zgotovljenih oblek za moške, ženske in otroke.</p> <p>PRIMERNA BOŽIČNA DARILA</p> <p>Hart, Shaffner Marx obleke in suknje.</p> <p>Sheridan Road in 11th Street NORTH CHICAGO</p>	
<p>W. B. Durkin & Co. STAVBENI MATERIAL VSEH VRST</p> <p>se priporoča.</p> <p>1207 — 10th STREET Phone 665</p>	<p>WHITE & TOBIN POGREBNIKI</p> <p>Ambulancna Postrežba</p> <p>Genesee in Grand Avenue Phones 21, — 284, — 606 WAUKEGAN</p>		<p>Sheridan Road GARAGE</p> <p>Agencija Reo Kare</p> <p>19 So. SHERIDAN RD PHONE 215 WAUKEGAN</p>	<p>Dilger The Florist ŠOPKE, VENCE in VSAKOVRESTNE ROŽE</p> <p>"SAY IT WITH FLOWERS"</p> <p>Phone 110 219 CARNATION COURT WAUKEGAN</p>	
<p>TOMO BURKICH MEHKE PIJAČE in FINE SMODKE</p> <p>SANDWICHI OB VSAKEM ČASU</p> <p>44 — 10th STREET Phone 2632 WAUKEGAN</p>	<p>DR. WM. LEVIN DENTIST</p> <p>602 — 10th Street Phone 1817 Waukegan</p>		<p>WAUKEGAN SCHOOL OF MUSIC DAJE POUK ZA PIANO — PETJE IN VIOLINO Waukegan</p>		

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Ba relay 6189.**POMOČ FARMERJEM**

Pred zadnjimi volitvami se je dosti govorilo, kako bi bilo mogoče ponagati farmerjem ter izboljšati njihov položaj, ki je ponekod naravnost obupen.

Oba kandidata sta imela dovolj priporočil, hodila sta pa kakor mačka okrog vrele kaše.

Farmerji so namreč tvorili blok ali skupino, na katero je bilo treba v vseh ozirih računati in jo vpoštovati. Vodili so jih ljudje, ki niso nikaki novinci v politiki.

Niti Smith niti Hoover si nista drznila farmerjem označiti kaj črnega za belo ali narobe.

Vsaka neprevidna beseda, ki bo jo izrekel kandidat v tem pogledu, bi utegnila imeti za posledico, da bi se od njega obrnili vsi farmerji kot en mož ter dali svoje glavove nasprotniku ali pa ostali doma.

Stvar je bila torej jako kočljiva.

Tudi takih obljub nista smela delati, o katerih sta vedela, da jih ne moreta izpolniti, vedoč, da mora prihodnji predsednik računati tudi s kongresom.

Kandidat Hoover je zagovarjal ustanovitev posebnih korporacij, ki bi stabilizirale cene nadprodukcije, to se pravi, tistega žita, ki bi ga farmer ne mogel prodati.

Tem korporacijam naj bi dala vlada potrebno posojilo.

Kandidat Smith se je zavzemal za princip takozvane "equalization fee", kot je bila vključena v eno prvih predlog, katero je kongres sicer sprejel, toda predsednik Coolidge jo je vetiral.

Za vresničitev tega načrta bi morala vlada žrtvovati na stotine milijonov dolarjev, toda pomoč, ki bi jo načrt nudi, bi ne bila trajna.

Smith se tudi ni zavzemal za brezpogojni sprejem te odredbe, ampak je obljubil, da bo po svoji izvolitvi poveril zadevo posebni komisiji, ki bi natančno preštudirala položaj, v katerem se nahaja ameriški farmer.

Nekateri so prerokovali, da bodo farmerji vpričo njih vsitaj proti republikanski stranki. To se pa ni zgodilo.

Le governer Lowden iz Illinois se je pričel kujati, ker se mu ni posrečilo dobiti predsedniške nominacije na republikanski konvenciji.

Bil je eden najvplivnejših voditeljev farmerjev. Cello tako je bil drzen, da je prerokoval poraz republikanske stranke v slučaju, da bi bil Hoover nominiran.

Tekom kampanje ni agitiral za Hooverja, kar so nekateri smatrali za slabo znamenje.

No, po volitvah se je pokazalo, da so se tudi ti črnogledi motili.

Toda bivši governer Lowden se ni dolgo kujal. American Farm Bureau federaciji, ki je imela svojo konvencijo v Chicagu, je poslal odprto pismo, kar smatrajo nekateri kot dobro znamenje za administracijo bodočega predsednika Hooverja.

Lowden se je kot star politik uklonil volji naroda. Vsled tega je prosil zasopnike farmerjev, naj pomagajo Hooverju rešiti vprašanje, ki je zanje življenske važnosti.

Predysem svari Lowden, da bi sedanji kongres rešil zadevo glede pomoči za farmerje.

Hoover je tekem kampanje zadal gotove obljube in priporočila, zato je treba počakati, da jih sam izvede.

S to zadevo naj se torej bavita novi predsednik in novi kongres.

Farmerji, ki so bili že tolikokrat razočarani, tudi sedaj niso preveč zaupljivi, kljub temu si pa mislijo, da bo mogoče tudi v Hooverjem slučaju prišel do veljave pregovor, ki pravi, da nova metla dobro pometa.

Laška Slovenija.

Za "Glas Naroda" X. X.

Našo pokrajino, ki sedaj pod Lahi in Lahoni stoka, sem nazval Laško Slovenijo, po vzgledu Poljakov. Rusi, Prusi in Avstrijci so razdelili Poljsko med seboj, za Poljake pa Poljska ni prenehala, Poljaki uboj kar jih bilježi zgodovina pomorskih vojn med civiliziranimi narodi. Junaki tega uboja so bili seveda odlikovani za svoje junaštvo.

Eviva Italia! je donelo po jadranskom morju.

ljaki so od takrat naprej pa do vstajenja Poljske potom svetovne vojne, imenovali svojo domovino s tremi imeni: Ruska, Pruska in Avstrijska Poljska.

Dasi je postala ruska, pruska in avstrijska, ostala je vendar zmirom Poljska; zaslužena sicer, toda Poljska. Pogazili so jo ruski kozaki, pruski grenadirji in avstro-ogrski huzarji; zavojevalci so jo prekrizali z jeklenimi, kamenitimi in betonskimi mejniki; poljski beli orel je izginil seveda; poljski jezik je bil pregnan iz uradov in šol, v Prusiji pa celo iz cerkva, iz društev, iz vsega, tudi poljskega javnega življenja.

Ruska, Pruska in Avstrijska Poljska je trpela, umirala in zdelo se je, da ji bo prav skoro za vedno odzvonilo.

Zapihal je drugi veter, prišla je vojna, Poljska je vstala in v Poljski je odzvonilo tujem, mesto poljskemu življu.

Kar je bila Poljakom posebno Pruska Poljska, to je Slovenceem Laška Slovenija.

Kako je pregažena Laška Slovenija, kako je križana! Kri nam zastaja v žilah, če pomislimo na vse one grozote in sramote!

Toda pruski Poljaki so bili za eno na boljšem, kakor pa so laški Sloveni! Poljaki so izgubili svojo domovino v prid hrabrim in bojevitim sovražnikom; izgubili so jo v odprtem boju vprid odkritim sovražnikom. Slovenci pa smo izgubili najdražji kos svoje zemlje potom izdaje in vprid zahrbtnim strahopetcem.

Trapasti D'Anunzio je letal nad našo domovino in trosil letake z obljubami pravice in svobode, medtem ko so njegovi pajdaši v Rimu obljubovali in podpisovali neodvisnost in nedotakljivost slovenske zemlje.

Laški vojački so pa počasi lezli naprej proti Sloveniji.

Bele zastave so nosili in kadar je zajee skočil čez pot, so se ustavili in previdno iskali nevidnega sovražnika. Ko so sprevideali, da beži pred njimi, so laški oficirji zapovedali svojim vojačkom, naj s pritaženim glasom zakličejo "materij domovini" viva Italia!

In tako je laška armada še enkrat okitila svoje zastave s slavno zmago. Mesto, kjer se je to zgodilo, so nazvali Vittorio Veneto.

Dolgouhec je pa bežal proti goriski meji; sprevideal je, da med takimi junaki zanj ni mesta.

Avstrijska mornarica se je podala zaveznikom.

Lahi so se zopet lagali, da so z njimi jedinice vsega zaveznikega brodovja, in da se toraj avstrijsko prodovje predaje vsem zaveznikom, ne pa samo Lahom.

To je bila laž in to je bila izdaja in da Lahi znova pokažejo svoje "junaštvo", so po predaji svobodni ladjo "Viribus Unitis". To je bil najnižkotnejši zahrbtni

Naprej si niso upali z orožjem, kaj se!

V Trst, Gorico in Pulj so poslali civiliste, ki naj bi prepričali ondotni narod, kako plemenite namene ima Italija ž njim.

Civiliste so pošiljali, ker, češ, neoboroženim civilistom se med Slovenci ne bo nič zgodilo.

Prav so nas poznali, ker neoboroženi in mirni civilisti so pri nas lahko brez vseh skrbi.

Navsezadnje, ko so laški "arditi" to so najhrabrejšje laške tru-

**†
NAZNANILO IN ZAHVALA.**

S tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je nemila smrt, po dolgi in mučni bolezni pretrgala nit življenja mojemu soprogu oz. očetu

FRANK BALANTIČ

vdan v voljo božjo, previden z sv. zakramenti za umirajočee je dne 20. novembra mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti št. 2864 Central Ave., Glendale, Brooklyn, N. Y. dne 23. novembra po cerkvenih obredih s peto sv. mašo. Rojen je bil leta 1875 v Kranjski Beli na Gorenjskem.

Pokojni je spadal k društvu sv. Jožefa, št. 57 K. S. K. J.

Iz sreca polnim hvalečnosti se zahvaljujem preč. oč. Rev. Aleksandru Urankar za podeljenje sv. zakramentov ter tolažbo in molitev še za časa bolezni pokojnega.

Srčna hvala tudi vsem onim, ki so ranjkega obiskovali v njegovi bolezni.

Nadalje se zahvaljujem možem društva sv. Jožefa, ki so povzdignili pogreb, ter vsem sledečim darovalcem vencev: Sestri Mrs. M. Pečel, nečakinjama Mrs. Belan in Mrs. Sitar, Mr in Mrs. Ignac Nakrst, Mr. in Mrs. Pavel Nakrst, Mr. in Mrs. Anton Crnkovič, Mr. in Mrs. Koprivnik, Mr. in Mrs. Pavel Ogrin, Mr. in Mrs. Rovtar, Mr. in Mrs. Jurkovič, Miss Frances Stucin, ter delavkam trdeke Amberg-Schwab.

Nadalje srčna hvala sledečim darovalcem sv. maš: Mrs. Pleše, Mrs. Bugar, Mrs. Petrika, Mr. Pirnat, Mrs. Zalokar in Miss Šubelj.

Posebno se zahvaljujem Mrs. Alojs Česaček za pomoč in tolažbo ob času, ko so se stekle rajnemu ure.

Še enkrat srčna hvala vsem, Tebi ljubljeni soprog in oče, kakor težka je bila ločitev, toliko slajše bode svidenje enkrat nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

Mary Balantič, soproga.

Mary, Ana, Frank, Charlie, Mildred, Dorothy, Alfred, otroci.

Tukaj zapuščca sestro Mary, v stare kraju pa dva brata in dve sestri.

EDINA MOŽNOST

da se dostavi Vašim v domovini denarno nakazilo še pred Božičem je potom —

BRZOJAVNEGA PISMA

ali

DIREKTNEGA BRZOJAVA

Stroški za brzojavno pismo \$1.—

Za direkten brzojav: v Jugoslavijo \$2.50,

Italijo \$2.—

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

pe, spoznali, da bodo na Slovenskem popolnoma varni, so prišli, ponižno sicer, toda prišli so.

Utaborili so se, zavarovali so se, utrdili so se, razstavili so strazje, namerili so kanone in s strahom pričakovali, kaj se bo zgodilo.

Prešel je dan, minila je noč in še en dan in še ena noč in nič se ni zgodilo.

Še so lepo govorili, Slovenci so bili sproščeni, varni in nihče jim ni grozil.

Kakorhitro bo pa Lahsi spoznali, da se jim prav res ni ničesar bati, tedaj se je začel pokel, orgije, kradež, pretep, požig, pekel, kakršnega so zmožni samo še skrajno neznajčni in zahrtni ljudje.

Tukaj so res pokazali svoje junaštvo, tako junaštvo, kakor pri Vittorio Veneto, kakor pri Pulju, kakor pri Kobaridu, samo v drugi obliki. Eviva Italia!

Dva milijona oboroženih Lahov je zavojevala deželo pol milijona neoboroženih slovenskih mož, žensk, stavec in otrok.

Zavezniki so nas proslali Lahom, Lahsi so nas pa z izdajo pridobili in zavojevali!

Slovenski narod so privezali na križ: za roke, za noge in čez pas. Ko so sprevideali, da je popolnoma neškodljiv, so ga začeli tepsti, zbadati z noži in šili, metali so kamence nanj in pljuvali so ga. S sngmozavestnimi gestami so mu govorili o laški kulturi, o veličini Italije, o njenem bogatstvu, o njeni slavi. Sodrğa je pa pljuvala nanj, požigala mu domove, oskrnjevala njegove hčere in kradla njegovo blago.

Slika predstavlja velikost slovenske duše in slovenskega srca,

slovenskega značaja. Pred slovenskim značajem stoji novodobni rimski imperator, majhen, neznamenit v podlosti svojega nizkotnega značaja.

To naj bo laška moč in laška slava!

Okoli bednega rimskega imperatorja gomazi laška drhal v vsej svoji mizeriji, razcapanosti telesni in duševni.

Nadutost, zahrbtnost, bojazljivost najnižje vrste, ki zvezanega tepe in pobija, in laž in prevara, to so njihove lastnosti.

Sovražnik je pregazil Poljsko, toda Poljska je vstala.

Sovražnik je pregazil našo zemljo, pa tudi naša ura bo prišla, dan svetlobe in vstajenja.

Božič je tukaj, za Božičem pride Veliki petek, za Velikim petkom pa Vstajenje.

PAIN-EXPELLER

MILJONI
VAŠIH LASTNIH
LJUDI PRAVIJO

da ni nobenega Limfanta, ki di dožal tako hitro in zadovoljivo kot PAIN-EXPELLER. Zato je za prehlade, bolečine v prsih, glavobole, boleči v hrbu, okropne mišice, trde sklepe, živčne izpatenja, revmatične boleline, nevarljivo id. Tolečka odzimec, katero dobro, je neprecenljivo.

Le prebršite, da dobita pristan. ANCHOR Trgovska zrnka na osnovi je vaše junaštvo. Vredna in zanimiva knjižica je vsa knjig vabe stališče PAIN-EXPELLER-ja.

V vsak lekarnah,
35 in 70 centov,
ali direktno odt.

The Laboratories of
F. A. RICHTER & CO.
627 B'WAY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N. Y.

KILLS PAIN

Rojaki!

Pridružite se številnim našim vlagateljem.

IZRABITE PRILIKO, KI JO NUDIMO ZA

NOVO LETO

namreč:

Vse vloge, ki jih prejmemo do včevšji

12. JANUARJA 1929,

bomo obrestovali že od 1. januarja po —

4 1/2%

(Dosedanja obrestna mera je bila 4%)

Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega vsakega meseca naprej.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga**LJUBEZEN.**

Živela je nekoč mlada deklica, ki je bila tako lepa kot roza kraljevska. Njena razcvitajoča se lepota je navdala slehernega z občudovanjem. Njena mati je bila ponosna nanjo, obenem pa tudi v velikih skrbeh.

— Kaj ve tak otrok o svetu, — si je mislila včas. — Kaj ve o svetu in njegovih nevarnostih.

Nekega dne jo je poklicala k sebi ter ji dala cel kup dobrih naukov.

— Boj se moških, — ji je govorila. Boj se ljubezni. Ljubezen je trpljenje, ljubezen je greh.

Hčerka si je zapomnila vsako njeno besedo ter ji solznih očij obljubila, da se bo ravnala po njenem nasvetu.

Bila je stara šestnajst let, pa ni imela nobenega pojma ne o življenju, ne o svetu.

Živel je fant, katerega je sklenil oče vzgojiti v krepstnega moža.

Vzgal ga je z dobrimi navskami in trdno voljo.

Nekega večera, ko se mu je zdelo, da je opazil nenavaden plamen v njegovih očeh, ga je pozval k sebi in mu takole govoril:

— Fant, nekaj ti rečem. Ženski se boj. Ljubezni se boj! Ljubezen je večasi trpljenje, večasi pa prazna kvanta.

Fant mu je hvaležno stisnil roko.

— Hvala oče, da si me posvaril. Ne boj se, ravnal se bom po tvojih besedah.

— Tako je prav moj fant, — ga je pohvalil oče. Tak kot si, mi ugajša.

Bilo je spomladi, ko evete bezeg in je vse ozračje prenasičeno z opojnim vonjem.

V mraku sta se srečala na samotni poti, — deklica in fant. Oba sta se zhrznla in se za hip ustavila. Ona je vsa zardela in povedila oči, on je pa strmel vanjo kot v čudo nebesko.

Kot prikovan je obstal in gledal za njo, dokler ni izginila v daljavi.

Naslednjega večera sta ob istem času nehote in nevede usmerila korak na samotno pot.

In tako je bilo tretji, četrti, peti in šesti večer.

Po dveh tednih sta izpregovorila prvo besedo, nekega poletnega večera sta pa že sedela tesno obeta pod jasminovim grmom.

— Kaj ne, moj ljubi, — je govorila ona — ti nisi tak kot so drugi možaki. Saj ljubezen ni trpljenje, saj je ljubezen najslajša in poglobitna postava življenja.

In fant ji je odgovoril: — Kaj ne draga, ti nisi taka kot so druge ženske. Ne, ljubezen ni greh, ljubezen je višek sladkosti.

Tako sta govorila pozno v noč. Jeseni sta se poročila ter živela v sreči in zadovoljstvu.

Imela sta dva otroka, fanta in deklico.

Hčerka se je razvila v lepotico, da ji ni bilo para daleč naokrog. Mati je bila ponosna nanjo, obenem pa tudi v velikih skrbeh.

Nekega dne jo je poklicala k sebi ter ji zaupno rekla:

— Boj se moških. Boj se ljubezni. Ljubezen je trpljenje, ljubezen je greh.

Hčerka si je zapomnila vsako njeno besedo ter ji solznih očij zatrjevala, da se bo ravnala po njenem nasvetu.

Nekega večera se je zdelo očetu, da je opazil nenavaden plamen v sinovih očeh.

Pozval ga je k sebi in mu takole govoril:

— Fant, nekaj ti rečem: ženski se boj. Ljubezni se boj. Ljubezen je večasi trpljenje, večasi pa prazna kvanta.

Sin mu je ves hvaležen stisnil roko rekoč:

— Hvala za svarilo, oče. Ne boj se, ravnal se bom po tvojih besedah.

In sin in hči sta šla vsak svojo pot.

Bilo je spomladi, ko evete bezeg in je vse ozračje prenasičeno z opojnim vonjem.

Itd., itd., itd.

Fran Pogačnik:

Strel v božični noči.

Vlak krajevne železnice se je sopolihaje in evile ustavil na postajici dil. Visoko. Kakor da se mu je zdelo, zamalo, je takoj zopet potegnil in odpuhal dalje pod gore. Edini popotnik, ki je iztopil, je urno prekorlačil kratko pot med progno in vozno cesto zunaj postaje in se ozrl na desno, ko ga opozori nase hlipav glas:

"Če misliš, da si ti, Tone?"" "Ježš Ježš, ali si ti, Tone?" "Če misliš, da si ti, Tone?"" "Če misliš, da si ti, Tone?" Sedeli so okoli druge mize pri peči in vesela govorica se je vnemala v družbi. Gospodar Matija je mastito sedel koncem mize, pušil pipo in semintja segel po čaši na mizi. Vmes je izustil to ali ono tehtno besedo. Žena, njegova, zajetna in debelušna Katica, ni mogla strpeti za mizo, vstajala je, hitela, v kuhinjo, zopet nazaj in neumorno ščetetala. Da niso mirovali otroci, je umevno, sedaj ta je švignil k smučiči, drugi k jaslicam, tretji k oknu. Oče je moral uporabljati vso svojo veljavo, da jih je obdržal skupaj. Pač pa so bili resni dekla, hlapec in pastir, ki so opravili živino in vsa hišna dela ter sedaj v miru uživali božično srčco.

"E, kaj" je zaključil. "Saj je svetlo, luna vzhaja. Čez hrib mahnem p.o bom naenkrat doma!" Liparjev Tone se je vračal iz ruskega ujetništva. Nenadno in nepričakovano. Ko je bil sklenjen mir in so jeli ujetnike izmenjavati, ni Tonetu kazalo, da bi se vračal. Govorili so da pošiljajo vojne ujetnike, ki so se vrnili, zopet v fronto, in te je imel Tone dovolj. A v Rusiji se je počutil prav imenitno. Prijazni ljudje, dober zaslužek, dekleta, ej, niso doma zastojni šušljali o ženitvi! Kočno pa se mu je le stožilo po domovini. Skoro iztrgati se je moral dobrim ljudem tam na Ruskem, da so ga pustili od sebe. Dožgo je bilo potovanje in neprijetno, a misel na dom ga je bodrila in krepila. Iz glavne mesta sosedne države je bil pisal domov, da se vrne po Novem letu. Sreca pa mu ni dala miru; nestrpen in nepočakan se je dvignil, da praznovi bližajoči se Božič ž v rojstni hiši.

Veselega srea in čilih korakov je stopal v skalnati breg. Mesečina je razvilava svojo mehko svetlobo po vsej okolici, da je dobivala pokrajina vse milejše, nežnejše lice. Lahen vetrič je vil od gora in hladil Tonetu vroče čelo. Z onkraj hruba je zadonel božični zvoni in vzbudil v Tonetu nešteto mehkih, toplih spominov. Mladost je oživala in se mu prikazala pred dušnimi očmi v vsej svoji milobi in sladkosti. Dom, pokojni starši, bratje in sestre, prijatelji in znanci. Obrazi vseh so plavalj pred njim in ga pozdravljali. Eden imed njih pa še prav posebno. Bil je to obravec sosedove Tilke, njegove vrstnice in prijateljice iz otroških let. Ko je zapuščal rodno vas in odhajal v vojno, je bila v svojih najlepših letih, razcvetajoča se devojka. Ko je bil ujet, sta si marsikaterkrat pisala. Vedno ga je pozdravljala s toplimi besedami in ga prosila, naj se vrne. Kakšna neki mora biti sedaj? Kako ga sprejme in pozdravi? Ne bo mu vseeno, kako ga pogleda ob prihodu. Raznovrstne misli so mu polnile glavo in ga silile, da je stopal hitreje in hitreje.

Dospel je vrh klanca. Prelep pogled se je razgrnil pred njegovimi očmi. Kot bajna dežela je ležalo pred njim v mesečini posebrebreno polje pod bledosinjim nebesnim ohokom. Pod hribom je počivala vaseca z b-o cervkivo in domačo hišo fraj ceste. V ozadju pa se je dvigala veriga močnih snežnikovo čuvstva so mu preklajala. Zavriska je na ves glas, da je odmevalo od bližnjih hribov in se spustil po stezi v dolino.

Tedaj je zagledal, kako je šinil iz line cervkvenega stolpa ognjen jezik, hkrati pa je občutil v stegnu desne noge skelečo bolečino. Stopimo po sosedovo Tilko, da bo z nami, ko prizgemo smučiče!" je rekel oče Matija svojemu najstarejšemu. Hkrati so poskočili vsi trije in izginili skozi vrata, kakor da ji je vzlel veter. Nedolgo potem so privedli s seboj modrooko, plavalaso mladenko, ki je žaretil hribovščila navzočim dober večer.

Takoj nato je zablašalo božično drevec v nešetih lučicah, dekla Meta pa je padla na kolena pred jaslice. Iz grli je zadonela častitljiva božična pesem "Da bi bil le že Tone doma!" se je spomnila gospodinja in se nagajivo ozrla po Tilki. Dekle je zardelo in vzdihnilo: "Saj ne bo dolgo, pa bo tu, še teden, dva morda!" "Stric Tone, stric Tone, stric Tone!" so razigrano vzklikali otroci.

V tem so se oglašili božični sponovj. Znamenje gospodarju, da je vzel, kakor vsako leto, karabinko, zlezal v zvoni in nekajkrat ustrelil v čast in slavo svete noči. Nič kaj rada ni gospodinja gledala tega početja, vedno se je bala nesreče, a nobeno prigrigovarjanje ni pomagalo. Matija svoje navade ni opustil.

Božični spomini.

Za "Glas Naroda" XX.

Otrok ima slab spomin, in zato je malo stvari, katerih se spominjamo iz prav zgodnje mladosti.

Jaz se spominjam, da so me mati na Božič v cerkev vzeli. V naročju so me držali, ker sem bil preživ, da bi sam sedel v klopi. Kazal sem s prstom na svetnike, da kolo je ta in kdo je oči. Mati so bili pa hudi name, po roki so me krenili, češ da je neopolobno s prstom okoli kazati in da se v cerkvi ne sme govoriti. Mati so mi bili vse to že doma povedali, pa sem pozabil. Potem so pa mati sami s svojim prstom na veliki oltar pokazali in rekli: "Vidiš, tam je pa Bog in tam je Mati Božja!"

Cerkve se je hitro napolnila, toda ljudje okoli nas so bili, kakor gosta megla. Spominjam se samo na Mater Božjo in na moje mater. Žarel sem v svetlobi moje matere. Zdelo se mi je, da imajo moja mati obraz v čudovito svetlobo zaviti. Videl sem jih natančno, kakor jih vidim sedaj z očmi spomina, vsako potezo in gubanček, na njihovem obrazu sem videl v nebeški svetlobi. Potem sem pa gledal na kip Matere Božje in zopet na svojo mater. Pogledoval sem eno in drugo in obe materi se bili tako lepi, tako lepi, da se mi zdi, da bi sedaj prav rad umrl, če bi le mogel zopet videti lepoto obeh mater, lepoto nebeške Matere in lepoto moje matere.

Kakor v megli se spominjam svetlobe v cerkvi in ljudi, obe materi pa se sedaj natančno vidim. Potem so me vzeli mati k jaslicam in so mi pokazali Jezuščka in Marijo. Ko so me pa domov za roko peljali so me moja mati enkrat visoko vzdignili in so rekli: "Ti si pa moj, Janezek, kaj ne!" In poljubili so me. Natančno vem, da so me za tisto božično noč poljubili, ker, v toliko vem, tega pozneje niso nikdar storili, češ, da mi ne smemo biti mehkužni kakor so bogati ljudje, da se kaj takega za nas siromake ne spodobi. In takoj me mati niso nikdar več poljubili, kakor takrat na božično.

Tudi bratje in sestra se nismo nikdar poljubili in tu ni nobene ljubezni si nismo skazovali; samo takrat, kadar je bilo treba sestro ali brata braniti, takrat smo se drug za drugega stekli, in najpogostejši.

pa možko telo. V trenutku so bili vsi okoli njega.

"Marija! Tone!" je vzkliknila Katica. "Tone!" je zahropel Matija, Tilka pa je zdrknula na kolena, zagrebala svoj obraz v Tone-tovo naročje in zaplakala.

Tone je že dvignil glavo in se blaženo nasmehnil. "Saj ne bo hudega, se je vmesal Matiček izpod hruba. "Nogo ima prestreljeno. Prišel sem slučajno iz hiše in slišal stokanje." Pogledal sem, sklicaj ljudi in smo ga naložili in prinesli. Po zdravniku smo poslali, vsak čas mora biti tu."

Par minut nato je prihitel zdravnik. Pregledal je rano, izmil in obvezal. Kroglja je prodrla meso, kost je neranjena, bočnik lahko ostane v domači oskrbi, štiri najst dni potelje!" je odredil.

naročil, kako naj ravnajo z ranjencom in se poslovil: "Pridem jutri pogledat!" "Sem vedela, da bo enkrat nesreča," se ni mogla vzdržati Katica.

"Da le ni hujsrega! Bo že, bo že," je jecljala Tilka in sse kar ni mogla ločiti od Toneta.

"Vražja karabinka!" se je hudoval Matija nad puško.

Ker Tonetu ni bilo do spanja, so vasovali pri njem vso dolgo božično noč. To jim je vedel povedati!

"Takrat je bil najlepši najin Božič," sta Tone in Tilka kasneje rada pripovedovala v krogu svoje družinice.

večkrat brez upa zmage smo se stekli, ker smo bili premladi in preslabi.

Oče so nam umrli, ko mene še na svetu ni bilo in zato smo š bolj branili drug drugega. Bili smo kakor mladi volkovi, kakor volkovi, ki drug drugega nikoli ne napadejo, samo igrajo se med seboj, čeprav so na smrt lačni. Tako smo tudi mi drug na drugega režali, toda topli se nismo nikdar in tudi žganecv in ovirkov nismo drug drugemu jemali. Rajše smo šli v krogu drug okoli drugega, kakor pa bi bili drug drugemu kaj jemali.

Če je bil pa kdo od nas preveč jezen, se je pa v kakega drugega fantka zakadil, da si je jezo potolažil. To je bilo za tisti dan dovolj, ker so se sosedova mati prišli na našo mater kregat.

Naša mati so pa rekli: "Moji otroci so poradni, tvoji niso pa nič boljši. Ljuba sosed, revšča na jih sama tepe, kaj bi jih še jaz pretepala?"

Takrat se nisem vedel kaj je revščina; pozneje sem pa zvedel, da smo mi najsiromakejša družina v vasi šestdesetih hič.

Jezušček je v jaslicah ležal, mi, to se pravi, mi bratje, smo šli pa na sosedovo štalo spat.

Izkopal sem si luknjo v senu, baš nad blagom, ki je spoljal v štali tako toplo dihalo in prežvekovalo. Bratje so si pa svoje luknje izkopali. Najti bi nas ne bilo mogel nihče na svetu, ker smo svoje vhode v jarčke s senemo koprno zakopali. Enkrat je prišel sosed na štal, pa se je dolgega nosa v hišo vrnil. Pozneje smo slišali, da mu je žena povedala, da na štali nekaj straš. Od takrat naprej je še bolj za duše v vieah molila...

Mi smo pa na štali za božično tako sladko spali, kakor tisti, za katere je gospod Janez molil: — Mir in pokoj daj jim, o Gospod! Semo je dišalo, blago iz štale nas je grelo, mi smo bili pa vsi blaženi, kakor betlehemske pastirji, da smo o Jezusu, Mariji in angeljih sanjali.

Za božični večer smo šli vsi v vaško cervkvico. Mi smo vedno prvi prišli, ker v cerkvi nam ni nihče rekel: "Greš po drva", kar pomeni, marš ven.

Mežnar je rožniveec molil, potem smo pa vsi božične pesmi peli. Nevem kakšno potje je bilo, toda v duši mi je ostal spomin čudovite lepote na tisto božično petje.

V svojem poznejšem življenju sem dostikrat slišal slavne operne zborove na Dunaju, v New Yorku in Chicagu, toda tako sladkega vtisa ni napravilo name nobeno drugo petje, kakor naše domače petje, v naši cervkvi, doma.

Medtem ko smo bili mi v cervkvi so mati položili na mizo "župnik". Bil je pokrit s snežnobel m prtom. Okoli "župnika" so paležale molitvene knjžičice, svete podobice in čaša z blagoslovljeno vodo, v kateri je stala smrekova vejica.

Naš "župnik" je bil velik hleb kruha; imovitejše hiše so imele ka koloč in potice za "župnika". Božičnih drvcev nismo poznali. Mati so rekli: "Tako so naši očtetje praznovali Božič; drevesca so pa nemškutarstvo. Drevesca sekati je greh."

Pri t-m je seveda ostalo, ker za nas je bilo "nemškutarstvo" sicer nepoznan, toda ravno zato toliko bolj strašen greh.

Kadar je pa do tega prišlo, da mati kruha niso imeli za Božič, so veliko prazno skledo na mizo poveznili in jo istotako s prtom pokrili, da bi sosedje mšlili, da imamo tudi mi potico in kruh. Vedeti morate namreč, da pri nas ni bilo zastorov na oknih in da je vsak lahko v hišo videl, ki je m-mo žel.

Nekega Božiča nam je slaba predla: ničesar ni bilo v hiši, ka

kor par suhih rib. Mislim, da so mati jokali. Čez nekaj časa se je pa moj starejši brat Matija v hišo prismejtal. Mati so ga skrivnostno vprašali: Ali je kaj, Matija?" Matiče se je pa samo tje pred se hehtal. Vsi smo vedeli, da ne bomo mogli iz Matice nič spraviti, dokler ne bo sam pripraviljen govoriti.

Matic je skoraj nato rekel: "Vse je dobro! Dve in še dve bi bile lahko."

Tedaj pa je pogledal name, ki sem vsako njegovo besedo požiral. Pa pravi Matic dalje: "Zdi se mi, da je precej oblačno, mati. Kaj če bi šel Janezek spat, da se ne bo prehladil?" Moral sem ven, na štalo. Toda vreme ni bilo oblačno, ampak jasno in v jasnem vremenu se clovek ne prehladi.

Počasi in oprezno sem se vrnil, ko je Matic srno drl. Tako sem jih izvohal. Oblačno je torej, zame je oblačno, za vas pa srnjak! Bali so se, da bi jim jaz po otročje izdal. Jaz da bi izdal! Svoje da bi izdal! Rajše bi se dal sam na-meh odreti!

Potem ko sem eno in dve sešel, sem tole zvedel. Matic je dve srni ustrelil pod Snežnikom, pa bi bil še dve lahko, toda jih ni hotel, ker so bile tako lepe, in kar vanj so gledale s svojimi nedolžnimi črnimi očmi. Jaz vem, da so se Matiču smilile in da jih zato ni mogel ubiti. Sicer pa je bilo res, kar je rekel, da imamo dve dovolj. Eno smo pojedli, drugo pa prodali, da je bilo kruha, soli in vsega dovolj.

Srno smo takole pojedli: Najprej kuhano meso, ker smo bili vsi lačni kot volkovi; potem smo imeli pečenko, nazadnje pa pacano pečenko. Mati so za mano na štalo prišli in mi prvi kuhani grizljaji prinesli, prej ko so sami kaj okusili. Jaz sem se delal hudega, češ, da sem se korenja najedel in da bi lahko pabili. Toda mati so vedeli, da sem lagal in da me je samo za njih skrbelo.

Zaradi srn, jerebice in zajecv s nisem nikdar teške vesti delal. Snežniški grof je imel tam lov, toda srne, jerebice in zajee je Bog zaplodil in množil; snežniški grof jim ni vedel števila in tudi pašejim ni dajal.

Mati so rekli, da nam jih je za tisti Božič prav res Jezušček, mali Bog — Božič, poslal, da je nas reweče nahranil. Jaz sem pa tudi vedel, da so k našemu Matiču same prišle, od grofa so pa bežale.

Divji lov je bil takrat nevaren, ker za cloveško življenje so dobili po dve ali tri leta; divji lovec je dobil pa za eno srno od šest do deset let. Kadar je grof na lov pogonjača obstrelil, mu je dal za bolečine par goldinarjev in pa tisto, kar mu je o lovskoga prigrizka ostalo. Za vso to dobroto se moral poganjač grofu prav lepo zahvaliti, ker sicer je prišla pri tožba na opčnški in župni urad, češ da je narod slabo vzgojen in da so zato edino duhovniki in občinske oblasti odgovorne.

Ko sem se pa jaz gospodu Janezu izpovedal, da se hranimo z divjnim lovom, je gospod samo zagodrnjal in pristavil: "Janezek, šal, kako so govorile, da se za jati nimamo, pa smo zdravi ko grbra mati. Le rad jih imej."

"Ali je kaj greh, gospod Janez," sem ga vprašal. Pa je rekel: "Ti jih vsaj Bog par vzel, da bi ne bilo toliko ust pri mizi."

Mati so me pa kar v naročaj vzeli in z mano v hišo zbežali. Njogor ni bilo v hiši in zato so me zanj molil, kakor za dobrega cloveka, da bi ga Gospod Bog v dobrem ohranil, ker Bog in gospod Janez sta dobro vedela, da nismo nič imeli in da nismo nikdar kradli, samo divjanece smo morali imeti, ker nismo imeli krompirja in zelja in pšenice. Samo paziti smo morali, da ni iz hiše dišalo, ljubezni, zato so me dvignili in nalahko spustili na tle, čit sem se na noge vjel. Jaz sem se pa pri sed izdal.

Sosedje so nam rekli, da smo steni na glavo postavil in našo

Dr. Fr. Tr.

Sveti večer na Tibetu.

(Po Sven Hedinn.)

V duhu mi vstaja nešteto spominov na švedske božične praznike. Na uho mi udarjajo besede k. Svojim rojakom bo najbrž pripovedovaj presenetljive zgodbe, ki žične prigodnice: "Sveti večer je se gotovo ne bodo zgubile, pač pa pod vsako streho nocej." V na-bodo narastle z okraski, ki jih bo šem šotoru sva tvorila krščansko pridejala ljudska govorica. Sp-obično samo dva. Robert in jaz, min na nas v tistih krajih najbrž pa sva vendar sklenila, da hočeva še živi kot spomin na čudne častil-obhajati božični večer tako, da ga bodo tudi pogani veselil!

Ze nekaj časa sem sva shranjevala vse ostanke sveč — in tedaj smo vprašali mladea, kako mu sva imela 41 kosov različne velikosti. Sredi mojega šotoru sva p-ostavila zaboj in "lučke" sva nanjali, da smo pokali od smeha, pa razvrstila tako, da so najvišje stato ga ni prav nič motilo, on je le v sredi, dočim so se manjše strmečih oči bulil nadalje. Ko se zniževale proti ogroma. To je bi-jele drugo jutro zopet nekoliko zal-onaše božično drevesce! Ko so vedel, je zaupljivo pripovedoval bile vse lučke prižgane, sva odgr-nila spreduje zastore šotoru, in kaj zanimivega doživljal, toda kaj daj je zavalovalo med Lakali, ki so se bili zunaj zbrali, gromsko pr-senečenje. Zapeli so pesem v mehko naraščajočih in pojemajo-čih glasovih; za hip sem pozabil re-sni položaj; srepo sem zrl v prak-sketajočo igro svečnih plamenčkov in si zaželel počasnih minut sveče-ka večera. Zamolkli napev je zdaj pa zdaj pretrazil gromoviti "Ša-vaš" in "Šabaleh", pakar so vsi iznova začeli in kakor šakali rjo-veli. Za spremljavo so služile pi-ščali, boben pa je nadomeščal kot-liček. Lamajistični slavospevi na sveti večer v znamenju Severnega križa! Postave mojih ljudi, ki jih je motno obsevala svetloba iz šotoru in bohotno obsipala sre-brna mesečina, so postajale nekam faticanečico, ko so se pod udarci je kotliček vrtile in proizvajale odtonde domače plese. Tibe-tanci sosednjih šotorov so najbrž mislili, da smo vsi znoreli, ali so pa morebiti mislili, da plesemo zaobljubljene plese in prizigamo žrtvene lučke, da ublažimo naše bogove. In kaj so si mislili divji osli, ki so se pasli ob jezerskem obrežju, tega pa nihče ne ve.

V veliko zabavo nam je bil naš mladi vodnik, ki se je postavil sredi vhoda v šotor. Ne da bi črhnil besede, je srepo zrl zdaj v lučke, zdaj v me; ležal je na zemlji, kakor ptičji; mi smo jim pa odgovarjali, da kdor ne more leteti, naj pleza in hodi.

Menda smo že bili lačni, pa sem pozabil na to. Vem pa, da pri nas nikdar ni v skledi ničesar ostalo. Naša miza je bila pet col debela in široka in dolga. Mati so rekli, da je tako stara kakor hiša. Naša hiša je bila stara že takrat stopen-deset let. Kadar smo se vsedli za mizo smo vedno eno mesto prazno pustili in mati so žlice in villice pred prazno mesto položili.

Rekli so: "To naj bo pa za Sve-tega Duha, da nam blagoslovi." Tako smo se vedno do siteda napogonjača obstrelil, mu je dal za bolečine par goldinarjev in pa tisto, kar mu je o lovskoga prigrizka ostalo. Za vso to dobroto se moral poganjač grofu prav lepo zahvaliti, ker sicer je prišla pri tožba na opčnški in župni urad, češ da je narod slabo vzgojen in da so zato edino duhovniki in občinske oblasti odgovorne.

Nekateri sosedje so imeli bolj nezu izpovedal, da se hranimo z divjnim lovom, je gospod samo zagodrnjal in pristavil: "Janezek, šal, kako so govorile, da se za jati nimamo, pa smo zdravi ko grbra mati. Le rad jih imej."

"Ali je kaj greh, gospod Janez," sem ga vprašal. Pa je rekel: "Ti jih vsaj Bog par vzel, da bi ne bilo toliko ust pri mizi."

Mati so me pa kar v naročaj vzeli in z mano v hišo zbežali. Njogor ni bilo v hiši in zato so me zanj molil, kakor za dobrega cloveka, da bi ga Gospod Bog v dobrem ohranil, ker Bog in gospod Janez sta dobro vedela, da nismo nič imeli in da nismo nikdar kradli, samo divjanece smo morali imeti, ker nismo imeli krompirja in zelja in pšenice. Samo paziti smo morali, da ni iz hiše dišalo, ljubezni, zato so me dvignili in nalahko spustili na tle, čit sem se na noge vjel. Jaz sem se pa pri sed izdal.

Sosedje so nam rekli, da smo steni na glavo postavil in našo

mačka, ki preži na plen, in se ni minov na švedske božične praz-niki, samo venomer je gledal. Vojnim rojakom bo najbrž pripo-vedovaj presenetljive zgodbe, ki žične prigodnice: "Sveti večer je se gotovo ne bodo zgubile, pač pa pod vsako streho nocej." V na-bodo narastle z okraski, ki jih bo šem šotoru sva tvorila krščansko pridejala ljudska govorica. Sp-obično samo dva. Robert in jaz, min na nas v tistih krajih najbrž pa sva vendar sklenila, da hočeva še živi kot spomin na čudne častil-obhajati božični večer tako, da ga bodo tudi pogani veselil!

in tulli pred oltarjem, s 41 go-rečimi lučkami okrašenim. Ko vala vse ostanke sveč — in tedaj smo vprašali mladea, kako mu sva imela 41 kosov različne velikosti. Sredi mojega šotoru sva p-ostavila zaboj in "lučke" sva nanjali, da smo pokali od smeha, pa razvrstila tako, da so najvišje stato ga ni prav nič motilo, on je le v sredi, dočim so se manjše strmečih oči bulil nadalje. Ko se zniževale proti ogroma. To je bi-jele drugo jutro zopet nekoliko zal-onaše božično drevesce! Ko so vedel, je zaupljivo pripovedoval bile vse lučke prižgane, sva odgr-nila spreduje zastore šotoru, in kaj zanimivega doživljal, toda kaj daj je zavalovalo med Lakali, ki so se bili zunaj zbrali, gromsko pr-senečenje. Zapeli so pesem v mehko naraščajočih in pojemajo-čih glasovih; za hip sem pozabil re-sni položaj; srepo sem zrl v prak-sketajočo igro svečnih plamenčkov in si zaželel počasnih minut sveče-ka večera. Zamolkli napev je zdaj pa zdaj pretrazil gromoviti "Ša-vaš" in "Šabaleh", pakar so vsi iznova začeli in kakor šakali rjo-veli. Za spremljavo so služile pi-ščali, boben pa je nadomeščal kot-liček. Lamajistični slavospevi na sveti večer v znamenju Severnega križa! Postave mojih ljudi, ki jih je motno obsevala svetloba iz šotoru in bohotno obsipala sre-brna mesečina, so postajale nekam faticanečico, ko so se pod udarci je kotliček vrtile in proizvajale odtonde domače plese. Tibe-tanci sosednjih šotorov so najbrž mislili, da smo vsi znoreli, ali so pa morebiti mislili, da plesemo zaobljubljene plese in prizigamo žrtvene lučke, da ublažimo naše bogove. In kaj so si mislili divji osli, ki so se pasli ob jezerskem obrežju, tega pa nihče ne ve.

V veliko zabavo nam je bil naš mladi vodnik, ki se je postavil sredi vhoda v šotor. Ne da bi črhnil besede, je srepo zrl zdaj v lučke, zdaj v me; ležal je na zemlji, kakor ptičji; mi smo jim pa odgovarjali, da kdor ne more leteti, naj pleza in hodi.

Menda smo že bili lačni, pa sem pozabil na to. Vem pa, da pri nas nikdar ni v skledi ničesar ostalo. Naša miza je bila pet col debela in široka in dolga. Mati so rekli, da je tako stara kakor hiša. Naša hiša je bila stara že takrat stopen-deset let. Kadar smo se vsedli za mizo smo vedno eno mesto prazno pustili in mati so žlice in villice pred prazno mesto položili.

Rekli so: "To naj bo pa za Sve-tega Duha, da nam blagoslovi." Tako smo se vedno do siteda napogonjača obstrelil, mu je dal za bolečine par goldinarjev in pa tisto, kar mu je o lovskoga prigrizka ostalo. Za vso to dobroto se moral poganjač grofu prav lepo zahvaliti, ker sicer je prišla pri tožba na opčnški in župni urad, češ da je narod slabo vzgojen in da so zato edino duhovniki in občinske oblasti odgovorne.

Nekateri sosedje so imeli bolj nezu izpovedal, da se hranimo z divjnim lovom, je gospod samo zagodrnjal in pristavil: "Janezek, šal, kako so govorile, da se za jati nimamo, pa smo zdravi ko grbra mati. Le rad jih imej."

"Ali je kaj greh, gospod Janez," sem ga vprašal. Pa je rekel: "Ti jih vsaj Bog par vzel, da bi ne bilo toliko ust pri mizi."

Mati so me pa kar v naročaj vzeli in z mano v hišo zbežali. Njogor ni bilo v hiši in zato so me zanj molil, kakor za dobrega cloveka, da bi ga Gospod Bog v dobrem ohranil, ker Bog in gospod Janez sta dobro vedela, da nismo nič imeli in da nismo nikdar kradli, samo divjanece smo morali imeti, ker nismo imeli krompirja in zelja in pšenice. Samo paziti smo morali, da ni iz hiše dišalo, ljubezni, zato so me dvignili in nalahko spustili na tle, čit sem se na noge vjel. Jaz sem se pa pri sed izdal.

Sosedje so nam rekli, da smo steni na glavo postavil in našo

mater gledal. Mati so mi samo rekli: "Ti grahi fant, ti" in takoj sem vedel, da me imajo strašno radi in tudi mati so vedeli, da jih imam jaz neznanšo rad.

Vsi smo dorastli brez vsake bolezni. Kmalu smo se razleteli na vse štiri strani sveta, kakor ptičji, ko jim zrastejo peroti, in od takrat nismo bili nikdar več vsi skupaj.

Vsi, in tudi mati, so nazadnje v Ameriko odšli, mene so pa v "ubožni šoli" pustili. Pri razstanku so mati rekli:—"No, fant, ali nič ne jokaš!" "Kaj se bom jokal", sem rekel "saj bo tam boljše za vas".

Mati so se proč obrnili in mislim, da so imeli solzne oči; rekli so pa le: "Prav imaš! Mi nikdar ne jokamo! V tej gajbi ubožne šole pa tudi ne bodeš mogel ostati, ker si gorskega plemena. Kaj praviš, Matija?" Matic pa, ki je iz Amerike po mater prišel je rekel: "Mati, ga ne smemo tukaj pustiti, ker je navajen gozda in gore; tukaj bo poginil, ker hrana in hiša ni vse."

Mati so otšli, jaz sem pa za njimi gledal. To je bilo za Božič, 1898. leta, moj zadnji Božič z materjo v stari domovini.... Tudi jaz sem prišel v Ameriko, toda takih Božičev, kakor so bili takrat, nikjer na svetu več ni, ker tudi mati so že pred leti umrli. Božiča in mater se najbolj spominjam iz rane mladosti, iz prvega Božiča v svojem življenju.

Spominjam se jih pa kakor svetnice, ker sem pri prvem Božič v cerkvi videl tisto rajsko svetlobo, ki je oblajala moje matere obraz. Mater Božjo sem v zvezde vkoval, mojo mater pa malo pod Nebeško Mater. Nebeška Mati je seveda kraljica Nebes, moja mati so pa tam blizu v nebeški slavi.

Žože Zelenc:

V eni uri 35 let spomina.

Vrhnik, Sv. Trojica, Tičnica in Močnik, to so kraji naših najlepših spominov iz otroških let, zato ni čuda, da se človek tako rad in tako pogosto nanje spominja.

Zivimo sedaj v dobi modernih čudežev in nevrjetne brzine. Kaj bi rekli pred 50 leti umrlj ljudje, če bi se sedaj prebudili ter bi se jim pokazalo na pr. igrajočo ortofonije Victrola. Rekli bi, da je godba v drugi sobi. Ali telefon! Vsak bi rekel, da odgovarja kdo na drugi strani stene. Radio bi jim bil glas z nebes. Ko bi se na prvi prikaz gumb razsvetlila velika dvorana z številnimi električnimi žarnicami, rekli bi, da zna coprati. Za vrste avtov na cestah bi rekli, da so vsi z vragom v zvezi, videči aeroplan v zraku, pa bi bili prepričani, da se vrača Elija iz nebes.

Nam, ki smo ta razvoj modernih čudežev opazovali, se vidi vse to nekaj vsakdanjega. Pisejo in slikajo pa že sedaj fantastične narčerte kaj že je mogoče napraviti iz moderne tehnike sedanjega časa v teku prihodnjih 50 let.

Že sedaj imajo zmerjeno daljavo na Mars, kamor so poskušali dobiti tudi radio zvezo. Vedo približno koliko svetlobnih let je do te ali one zvezde v vsemirju. Seve tu se ne gleda na malenkostno pamoto, par milijonov milj več ali manj.

Hitreje pa kot elektrika, radio valovi ali svetloba, plavajo misli razuma človeških možganov.

Da preidem k namenu mojega pisanja, se moram vrniti k vrsticam prvega odstavka.

Številokrat poletino v mislih v daljne kraje, ki so nam najljubši in med ljudi, ki so nam najdražji. Že ponavadi se človek najraje spominja svojega rojstnega kraja in isto je tudi z menoj.

Lepega jasnega večera sva stonela z Ančko pri oknu ter opazila na obzorju zvezdo večernico.

Na obrisu visokega dimnika slovenske šole je bilo videti v ozadi na nebu kakor da je večernica pravkar prišla ravno iz dimnika ter se potem zapadno pomikala.

Pogovarjala sva se in ugibala, če gleda kdo naših dragih tam v daljni Vrhnik ravno isti čas na to svetlo zvezdo, ker izračunala sva, da je tam okrog polnanjete ponoči in takrat je gotovo bil še eden ali drugi kje zunaj.

Kako čuden je res ta svet. Sem v Ameriko smo se vozili čez visoke alpe Tirol in gorovje Švice in drugod ter čez široko morje, pa lahko gledamo zvezdo večernico istočasno mi tukaj in naši dragi v starem kraju, dasi jo je videti tu dozdnevno tako nizko in blizu.

Zagledala sva čez čas zvezdo katera se je umirila ter zletela v daljave vsemirja. Ranjka mati mi je pripovedovala, da kadar se kaka zvezda utrne, pomeni, da je kak človek umrl. To je seveda čisto logično, ker vsak trenutek jih umrje več kot eden na svetu. Vseeno pa se človek ob spominu takih materinih pripovedovanj nehote vpraša, Bog ve, če so doma vsi zdravi?

Ančka je odšla po opravljenih kuhinjskih opravilih, jaz pa se se zatopil v mislih na moja otroška, mlada fantovska, vojaška in vojna leta.

Spominjal sem se otrok, s katerimi smo se igrali, sosedcev in učiteljev, katerim smo delali sive lašete, fantov, s katerimi smo fantovali v domačem kraju, tovaršev pri vojakih in v vojni.

Vsaj ve, da potovanje v mislih je najhitreje na svetu, poleg tega brez napora in brez vsakih stroškov.

Če se podam v mislih na pr. na Vrhniko ter vzameš seboj nekaj daril za svojece, ter se mimogrede ustaviš v Ljubljani, tam se pa spomniš, da si pozabil darilce za najmlajšega, hitro skočiš nazaj v New York ter spet nazaj v Ljubljano ali pa kar direktno na Vrhniko. In če bi slučajno na Vrhniko ni ušlo, pa jo ubereš v Californijo ali v Florido na gorke.

Približno na ta način sem oni večer tudi jaz potoval v starem

kraju, in obšel vse znane mi kraje v zelo kratkem času.

Računajoč po dogodkih, sem se spominjal nazaj, ko sem bil otrok štiri let, ko se je odpeljal moj ranjki brat Frank leta 1893 v Ameriko. V spominu pa mi je on še, ko je imel v sobi pri oknu svoj sedlarski "verkšat". Ko je bil napravljen za Miklavža, sem ga poznal, kljub temu pa sem se tresel pred njim kot šiba, ko me je vprašal koliko je Bogov?

Miklavž mi je prinesel ponoči lesenega konja, belega šimelna, brat pa mi je naredil celo usnjato opramo. V stali pa smo imeli par živih šimeljnov, na katere je bil ranjki oče zelo ponosen, ter me je večkrat posadil na eneža ali drugega, kadar je ginal na potok napajat.

Mojega lesenega šimelna pa sem nesel nekoč pokazat k sosedu Beblerju, kjer je bilo tudi več otrok. Kar hitro je bila zadnja konjska noga odlomljena. Jaz seveda v jok, brat pa je konju nogo lepo nazaj prilažil.

Spomnil sem se, kolikrat me je postavil na klopi pri peči ter rekel, da me bo fotografiral. Ukazoval je enčas, naj se lepo na smeh držim, potem zopet malo na jok in jaz sem mu delal obraze, kakoršne je zahteval, nazadnje je vendar udaril z rokami skupaj in mi obljubil v par dneh lepo fotografijo.

Tudi sem se spomnil lepe svetloplave oblečke, ki so mi dali mati napraviti z blaga, katero je ostalo od dela za neko kočijo, ker brat je že odšel v Ameriko.

Obšel je lep nov gvant, sem se neke nedelje zamešal med druge, malo večje otroke ter smo jo ubrali v Tičnico; to je oni vablji; vi gozdčič visokih košatih smrek na hribočku nasproti sv. Trojice. Tam je bila dolinica, katere ena stran je precej strma, ter se je po ozki, izdolbeni ilovnati strugi izvrstno drsalo. Seveda, da se je v novi obleki na ilovnati drsalici v čepč drsati nevarno, nato ni nobeden mislil. Večkrat je enemu ali drugemu spodletelo ter je ogledil ilovico z zadnjo platjo, pa pritem je bilo še več smeja.

Ko smo se naveličali, smo šli še malo k sv. Trojici dražiti sršene v stari trohneli lipi pri vhodu v obzidani prostor okrog cerkve. Med tem pa je gorke solnce na hlačah nabrano ilovnato plast nekoliko osušilo, kar se je pri hoji občutilo. Tedaj šele so prišli pomisleki in posledice. Takrat bi dal tudi celo krono za druge enake hlače, če bi jo imel. V hišo domov sem jo pridrskal kar ob zidu, toda kastrofa je bila neizogibna. Prestal sem odmerjeno kazen, pa je bilo vse pozabljeno.

Spomnil sem se tudi na slučaj, ko je prišel stric Franc Jesenko iz Amerike, mislim da leta 1895. Oddel sem seveda takoj k njemu v "vizite". Stanovali so takrat v Bučarjevi hiši poleg farne cerkve. Ker mi bilo strica doma, mi reče teta Lenka, naj malo počakam, da bom že nekaj dobil, če bom priden. Čakanje se mi je zdelo cela večnost, v mislih pa sem ugibal ali dobim od strica groš ali mogoče "zekser".

Ko se je stric vrnil, me je vzel v naročje ter mi dal lepo svetlo krono. Kar verjeti nisem mogel očem, da je vse to moje. Mislim, da je bila to prva krona v življenju. Hitro sem se zavedel svojega bogastva ter jo ubral proti domu. V takih slučajih je ponavadi dat otrok toliko svoto materi "spravit", pa čemu naj bi dal, saj nisi videli, koliko sem dobil in bilo je vse moje.

Šel sem k ščaronski Marički poleg naše gostilne ter zahteval za eno krono bonbonov. Še danes se čudim, kako da sem jih dobil brez njene nadaljnje informacije. Vem pa še sedaj, da jih je bilo precejšnji škruceel.

Spravili smo se z sosedovimi otroci na dvorišče ter hrustali bonbone, da se je moralo slišati prav v kuhinjo, ker mati so prišli ven in pogledat, kaj imamo. Videči toliko cukra, vprašajo, kje sem do-

bil denar. Ko povem, sem bil gumnje oproščen, dobil pa sem ukaz, da nesem takoj bonbone nazaj ter prinesem denar. Nesel sem, četudi sem kupil za svoj denar, pa Marička ni hotela prevzeti ker business je business, meni pa je bilo še ljubše, četudi bi si želodec pokvaril.

Več uspeha so potem imeli mati, ki so Marički dopovedali, da je nepravilno dati otroku bonbonov za toliko denarja naenkrat. Koliko je bilo potem odbitka za pojedene, nisem potem nikoli izvedel.

Spominjam se tudi dobro, ko so me peljali mati prvič v šolo. Dasi še nisem spolnil 6 let, pa so rekli: Kar tukaj ga imejte, da ne bo doma nagajal. Ko pa sem bil star 6 let, sem postal učencev prvega razreda. Veliko usnjato torbo sem podedoval po sestri Franci, katera je takrat svoje študije že dovršila. Torba je bila tudi meni v oporo v marsikateri bitki iz šole domov grede.

Učiteljica v prvem razredu nam je bila gospodična Pehani ter smo se dali enkrat tudi skupaj slikati. Še sedaj vidim v duhu ono sliko ter se spominjam nekaterih součencev. V sredini je sedela učiteljica, v bližini okrog nje pa bolj tagospojski kot Semenov Karl, Bričarjev Jule, Balažev Karlo. V prvi vrsti smo sedeli jaz, Meseč in Suhadolnik iz Stare Vrhlike, Varšak iz Birtič iz Bistre, Jože Vidmar iz Verda, v zadnji vrsti pa so stali bolj ta veliki kot Janez Nagode, Jakob Žitka, Štefinov iz Verda, Jamnikar iz Čuvajnice, Ignac Hodnik, Zontičev, Šklepčev Janez, Lezgejev Janez iz Kačje vasi itd.

V prvem razredu mi je precej ugajalo, zato sem tam ostal kar dva semestra, pa tudi učiteljica me je imela zelo rada, ter me je večkrat še kar po šoli obdržala v razredu, da ji je bilo krajši čas ko je naloge popravljala.

V osmem letu starosti sem dobil spričevalo s pripombo; Učencev je sposoben za višji razred.

V drugem nas je dobil v roke učitelj Luznik. Ta je bil vse hujši kot učiteljica. Za kazen nas je stiskal za lice, pulil lase in tepel z ravnilom po koncu prstov. Leto ori njem je bilo zelo dolgo, navadili pa se itak nismo dosti.

V tretjem razredu pa smo postali mučeniki učitelja Stojea. Kdo onih, ki je hodil kdaj v onih letih v šolo na Vrhnik, se ne spominja z grozo tega imena. On nas je tepel kakor živino, Bog mu grehe odpusti, počiva namreč v zemlji. Na prstu je imel prstan z velikim kamnom in z istim nam je ubival učnost v "feršandkošten" kot je on imenoval ob spremljevanju nemških klečvic, katere smo se dobro navadili, zato smo se šli vsaj v strahu pred njim rajte potepat kam v zadnje doline k sv. Trojici, v poletju pa kopal v strugo za Palancov mlin ali na Klis. Kopalnih oblek seveda nismo imeli in če je kdo prišel mimo, smo mu kar hrbet obrnili, vlegli v vodo na trebuh ali se stisnili za vrbov grm, knjige pa smo skrili v kako listje. Veših se je za kaj takega izvedelo in dobili smo plačilo v šoli in doma.

Spomnil sem se za časa tretjega razreda še posebno neprijetnega dogodka, na katerega me je že marsikateri tu v Ameriki opozoril.

Bilo je namreč mrzlega zimskega dne, ko smo šli v šolo. Za Oblakovo hišo v hribu je bilo vedno vsakovrstnih gozdnih koncev in drugih takih vozov. Kaj se je tam zgodilo, me je malo sram povedati, pa nič zato, saj otrok včasih še kako večjo neumnost napravi.

Korenčanov Johan je bil v višjem razredu, zato tudi bolj triniten kot jaz. Svetuje mi naj poskusim pritisniti jezik na šino kolosa. Da pokažem korajžo, isto res storim, pa, ož groza, — jezik se je prijel trdno za zmrzlo šino, da nisem mogel proč. Večji solariji so se smejali, manjši pa kričali od strahu, videči mojo obupno pozicijo. Na vprašje priletli Oblakov Janez, me primne za glavo ter odtrga, da se mi je kar jezik olulil. Tudi on ni bil bolj pameten kot jaz, da bi namreč prinesel malo

BOŽIČ MOJ!

Mini Arko, Brooklyn, N. Y.

Čutim ga v tej tihli uri, spel potrkal je na duri.

Iz detinskih dni veselih, ko se spala je prevara, iz zbledelih, davnih sanj sva jaz in on že znanca stara.

V tej samotni in tišini se razgledam po globini:

Mnog prijatelj se je zgubil, up se zrušil v časih tistih; Božič pa le pride k meni, vedno dražji, v pesmih istih.

Božič moj, prijatelj stari, k tebi duša zasanjari: kot bi me objele zopet tople roke materine, kot bi mi prinesel košček izgubljene domovine...

mlačne vode ter vlii na zmrzlo šino in odtaljal led.

Korenčan je bil čez poldan zaprt, mena pa so otroci spraševali, če res ne morem govoriti, ker sem močno krvavel v ustih. Za par dni šole sem pa le profitiral.

Vsi pa smo se veselili, kateri smo namreč imeli pripombo na spričevalih "učencev je sposoben za višji razred", da pridem v četrty razred k nadučitelju Levstiku. On je bil res pravi učitelj za otroke, toda tega takrat nismo znali vpoštevat. Bili smo prepričani, da se nam vedno samo krievno godi. Bil je predober, zato nas je že težko ustrahovalo. Tudi njega krije črna zemlja.

Še ko sem jaz hodil k njemu v šolo, je imel že vse sive lase, pa saj ni čudno, ker za nas že ni zadostovalo kadar smo bili po šoli zaprti, da bi vrata razreda samo zaprl, moral jih je s ključcem zakleniti in ključ pri sebi imeti, drugače bi mu vaz ušli. Če bi ne bil

razred v prvem nadstropju, ušel bi marsikateri kar skozi okno, iz prvega nadstropja pa je bilo le previsoko. Kmalop smo pogrušali drugo zvišajo: glavni za dršek da bi mogel domov, je bil klobnik. Takrat se ni noben šolar hodil po cesti brez klobnika kot dauidanes, in tudi doma bi se bilo težko izgovarjati, če bi bi klobnuk oštal v šoli.

Prašajo za na potrebo učitelj tudi v času zapora učencem ni mogel odreči, zato pa je bilo njegovo prvo vprašanje, kje je klobnuk? Odgovor, da je v klopi, je bil zadovoljiv, četudi je bil klobnuk stlačen za hlače. Enkrat na prostem, se ni noben zmenil za posledice takega bega za eno ure ubegle kazni pa se je pripisalo 3 ure. Drugič je bil učitelj v takih slučajih bolj previden ter nas je za klobnuk vse pretipal kot kake tihotapee, četudi se je pokazalo kak klobnuk v klopi, bil je lahko od drugega kaznjencea. Pomnožen kazni za beg pa se je marsikateremu nabralo kar za par mesecev.

Bila pa so vsajih velika nasprotstva med šolarji posameznih vasi kot med Vašani in Brežani, Hribljani in Verjani, mejna črta Starovrhničanov pa je bila nad Primovcem kamnolomom.

Pa tudi za posest Sv. Trojice se je vršila marsikatera vroča bitka med Vašani in Brežani. Za generale in častnike so bili bolj takveliki in močni. Na vasi na pr. Pečekov Franc, Sinkovec Polde, Pikeov Frank itd., na bregu pa so bili za vojskovođe Modlev Janez Mihevc, Klozi, Štularjev Johan pa je bil komandant za artilerijo. Za granate so bile pa skale iz škamp okrog lazov. Zastave pa seveda rdeči in drugobarvni roboi. Tudi bojnikov je vsakokrat nekoliko padlo, toda le začasno. Ujetnikom se jih je pa na obeh straneh našelo nekoliko na podplate in po končanem boju spuščilo v prostost. Šola očeloma zadnji razred pri

JUGOSLOVANSKA KATOLISKA JEDNOTA

Ely, Minnesota

Edina nepristranska slovenska podpornajednota v Ameriki. Nobene vloževanje i verska ali politična vprašanja. Sto procentov BRATSKA organizacija z eno blagoslno in enim geslom: VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE. Nad sto tisoč dolarjev premoženja in sedemdeset tisoč članov v obeh odelkih. Zaravaruje za bolnišnice, šole, pomočnike in pomsrtino. Citajte njena glasila "Nevo Dobo", širitr pravu bratstvo in pristopajte k pravi bratski podporni organizaciji JSKJ. Osem članov zastopuje za novo društvo. Plačilo po poštomu na glavnega tajnika: — Joseph Piskler, Ely, Minn.

pokojnemu smo večinoma vsi napravili z odliko, akoravno ni bilo videti mnogo ainzerjev v spričevalu.

Hodili smo potem še dve leti občetrčkih v pomavljajno šolo, druga dne pa hodili v gozd po drva ali po kakem drugem opravilu.

Zelo lepo je bilo v jeseni, ko je bilo sadje zrelo. Veših smo šli pomagat pobirati sadje k Grahbenovci Johanci. Za celo dnevno delo nam je dala vsakemu en "zekser" in nekoliko ognitih jabolk.

V takih slučajih smo si kasneje plačali z lepim sadjem iz njeneega velikega vrta, kjer je imela še pozno v jeseni najlepša jabotka in drugo sadje.

Okrog vrta je bila visoka ograja, pa to nas ni držalo nazaj. Odtrgali smo kak krajnik, na enem mestu, pa smo imeli kar tunel pod plotom.

Nekoč se spravimo v njen vrt Frank Arhar, Kosov Nace, Fricov Friel, Kendičev Franc, Jerinov Janez in jaz. Imeli smo že polna nedrija jabolč in hrušk, ko nas zavoja Johanci pes na vrtu. Na posje lajanje priletli na vrt Johanca sama, mi pa jo uberemo proti plotu. Ker nismo mogli vsi naenkrat skozi predor pod plotom, smo nekateri splezali na plot in poskali doli. Še danes pa me stresa

mraz, ko se spominam kako je Fricov Friel skočil na žebelj v našležezem krajnjaku, da mi je kar skozi stopalo pogledal, aršel je z nogo in tekel za nami, da smo se poskrili v strugi za vodo. Johanca se spne na plot ter nas zmurja kot grešne duše, mi pa smo se tiščali lepo tiho pod grmovje, dokler ni odšla v hišo.

Pravlep spom je bil tudi lov na kapeljne in postvri v potokih. Najbolj nas je preganjal Zajcev Jur, Mačanov oče pa se je jezil, da mu bomo razkopali vse škarpno ob hiši. Največje postvri pa so se dobile pod skalami pri Bečkajevih stopah. Pod mostom na Ljubljancu pa so se ženske, ko so prate vedno jezile na nas, da jim vodó kalimo, kadar smo kapeljne lovili, tako da nismo imeli nikjer miru.

Ko sem bil star 9 let, mi je oče umrl. Živo se spominjam onega dne, ko je oče umiral. Z drugimi otroci smo stikali po Jelovakovem kozduen za postovkami. Jaz sem nesel dve mladi postovki skozi breg, pa me neka gostarna ženska nahruli, če me ni sram, ker jaz po ptičjih gnezdih stikam, doma pa da mi oče umira. Čutil sem se krivega in jo hitro ubral domov.

V zadnji sobi so klečali in molili okrog očeteve postelje, par ur (Nadaljevanje na osmi strani.)

SLUŽBA ZA ELEKTRIČNO UPORABO Noben potrošen dolar ne kupi večje vrednosti.

KAJ DOLGUJEMO NAŠIM ODJEMALCEM

Mi smo uverjeni, da imajo te družbe, ki sedaj obratujejo kot sistem, gotove obveznosti napram svojim odjemalcem. To so

- 1—Električna služba najvišje kakovosti kot jo morejo proizvajati najboljši tehniki.
- 2—Službo vrše ihtelgentni uslužbenci, izvežbani, uljudni in postrežljivi v vseh stikih z našimi odjemalci.
- 3—Uprava, ki je poštena, uspešna, ekonomska, odgovarjajoča javnim potrebam ter jim hoče z veseljem zadostiti.

Stopnja, do katere ugodimo tem obveznostim, je merilo našega uspeha v službi, ki vam jo nudimo.

W. S. Edwards President

The New York Edison Company

The United Electric Light and Power Company

The Yonkers Electric Light and Power Company

Brooklyn Edison Company, Inc.

New York and Queens Electric Light and Power Company

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za "Glas Naroda" priredil G. P.

44 (Nadaljevanje.)

Pisana z veliko, otroško roko Molly je bila poslanica patetična mešanica priznanja in opravičila:

— Jaz se čutim naravnost umazano, moja Sara, ker boš morala stopiti pred očeta, vendar pa je bila moja edina prilika, da odidem proč, ker vem, da bi mi oče ne dovolil poročiti se leta in leta. Nikdar ne bo spoznal, da sem odrasla. Lester in jaz pa nisva mogla čakati na ta čas.

Čutila sem se strašno slerparico večerj zvečer, ko sem te pustila vznemirjati se radi mojega "prehlada". Oprosti mi. In ti moraš priti ter ostati z nama v minuti, ko se vrneva s poročne potovanja. Midva bova poročena jutri zjutraj.

Molly.

P. S. — Ne vznemirjaj se, vse je primerno in dostojno. Jaz grem naravnost v hišo ene sestra Lesterja v Londonu.

P. S. — Jaz sem strašansko srečna!

Oči Sare so bile mokre, ko je nehala čitati to na hitro šeečkano pismo.

— Midva se bova poročila jutri zjutraj! — Slepca, patetična zapeljivost tega! In če je Black Brady govoril resnico in če je Lester Kent v resnici poročen, bo jutri zjutraj izpremenjen za zapajoč otrok, zveden otrok v obliki ženske v nekaj, česar si Sara niti ni drznila predstavljati. Misel na pogled v teh rjavozlatih očeh, ko bi Molly izvedela resnico, je spravila krč v njen vrat.

Obrnila se proti Jane Crab.

— Poslušajte, Jane, — je rekla trdno. — Miss Molly je pobegnula z Mr. Lester Kentom. Ona misli, da jo bo poročil. On pa ne more tega, — ker je že poročen.

— Svati Bog! — Le ta vzkljk je prišel iz ust Jane in nato se je pričela premikati njena spodnja ustnica in dve solzi sta se prikradli iz njenih majhnih oči, dočim je zardela v lice.

Sara jo je prišla za roko ter jo stresla.

— Ne jokaj, — je rekla odločno. — Nimaš časa za to! Mi jo moramo rešiti — ter jo sravili nazaj, predno bo vedel kdo! Ali razumeš? Prenehaj jokati takoj!

Jane je reagirala takoj na odločno povelje ter zadušila svoje rože. Naenkrat pa so padle njene oči na majhni paket, katerega je še vedno držala v roki.

— Ta prefriganka! — je vzkljknila ogorčeno. — Prosim te, naj grem v lekarno ter prinesem nekaj aspirina za glavobol! Jaz, jaz, mi sluteča bedakinja, sem šla! Tukaj je roba, — je rekla ter vrgla paket na tla. — Meni se zdi, da bo imela Miss Molly več kot glavobol!

— To ne sme biti, Jane! Spraviti jo moramo na kak način nazaj!

Čprav je govorila Sara z navideznim zaupanjem, je bila vendar v notranjem razdvojenja od strahu. Kaj bi mogli storiti, — dve izgubljeni ženski! Na koga naj se obrneta za pomoč? Na Mileso? On je bil hrom ter prav tako malo zmožen pomagati kot one dve sami. In Selwyn je bil daleč proč!

— Mi jo moramo spraviti nazaj! — je ponavljala tremglavo.

— In kako, če smem vprašati, Miss Sara? — je vprašala Jane trpkno. — Mogoče hočete leteti za motorno karo?

Za trenutek je bila Sara molčeca. Sarkastično vprašanje pa je zanetilo iskro in in pričela je hitreje razmišljati. Konečno je vstal iz zmede v njeni glavi neki načrt.

Garth Trent! On bi ji lahko pomagal. On je imel karo, — Sara ni poznala njene naglice, a je bila prepričana, da je Trentu lahko zaupati, da bo izlekel iz nje sleherno unčo, ki je bilo mogoča. Med njima, — njim in njo, — bo spravila Molly nazaj v varnost!

Obrnila se je hitro proti Jane Crab.

— Pojdi v hlev in pomagaj mi napreči doktorjevega ponija, Jane. Ali veš, kako storiti to?

— Da, Miss, jaz sem pomagala mojstru več kot enkrat. Vi pa ne boste skušali ujeti motorno kolo s staro Boby, gospodična?

— Ne, tega ne pričakujem, — mi bomo spravili Miss Molly nazaj. In poslušaj! Mrs. Selwyn ne sme čuti niti besedice o tem. Ali razumeš? Če te kaj vpraša, ji povej, da večerjeva Molly in jaz zunaj. To bo tudi dosti resnično, — je dostavila Sara grmko, — če bomo sploh kaj večerjali.

Jane je smrkala ter glasno požirala.

— Da, Miss, — je rekla pokorno. — Vi in Miss Molly večerjata zunaj. Jaz ne bom pozabila.

Sedemnajsto poglavje.

ZASLEDOVALCI.

Selwynov poni je bil redkokdaj poprej tako naganjan kot ga je sedaj naganjala Sara. Pustila mu je vzeti časa dovolj po griču navzgor, ker je dobro vedela, da bo predčasno opešal in da bo s tem več izgubila kot pa pridobila, po griču navzdol in po ravnem pa ga je podila Sara z rokama in bičem in vsled tega je razvijal Boby prečenetljivo nagtco.

Mogoče je prešla njena lastna nujnost na krotko živalico, kajti konj jo je privedel v West End v dosti krajšem času kot je sploh smatrala za mogoče.

Natančno, ko je ustavila konja, so se odprla prednja vrata in Garth sam se je prikazal. Čul je neobičajni ropot koles in sedaj, ko je spoznal svojega poznega posetnika, je prepregel izraz skrajnega presenečenja njegovo lice.

— Miss Tennant! — je vzkljknil s presenečenim glasom.

— Da, ali lahko vname vaše mož mojega ponija? In, prosim, ali smem vstopiti? Jaz — vas moram videti samega za par minut.

Trent je zrl pozornost nanjo, kajti njegovo uho je ujelo noto nara-pora v njenem glasu.

Pokliceal je Judsona, da prevzame ponija in voz, povedel pot v udobno vežo ter primaknil voziček na kolesih.

— Sedite, — je rekel mirno. Ko se je pokorila, je nadaljeval: — Sedaj pa mi povejte, kaj vas je privedlo k meni?

Njegov način je kazal mirno prijateljstvo. Mrzla brezbrzičnost, katero ji je kazal v zadnjem času, — še prejšnjega dne v Rose Cottage, — je izgubila in njegove čudno svetle oči so zrla nanjo s simpatičnim zanimanjem.

(Dalje prihodajit.)

Veni uri 35 let spomina.

(Nadaljevanje s sedme strani.)

kasneje pa so oče mirno zaspali za vedno. Imeli so me vedno radi, vendar pa se nisem še dosti zavedal, da nimam več očeta. Mati in sestra so še vodile gostilno par let naprej, pri konjih pa je pridno pomagala takratni sosed molar Ivan Habič, kateri je potem poročil Katarino, ki je bila pri nas več let v službi. Gostilno je prevzel Gregor Stržinar, mati, sestra in jaz pa smo se preselili potem v svojo hišo, od kjer se je tudi sestra poročila in ostala sva z materjo sama.

Spomnil sem se, kako sem šel potem za delom k opekarnam komaj 13 let star. Dobil sem delo pri Razorevi opekarni. Razvaljali smo v stelažah fote opeko. Visoko naloženo samokolnicno balancirati je bila prava umetnost ter je večkrat eden ali drugi zvrnil. Za take slučaje je bila odmerjena kazen z intendo ter smo se balanciranja samokolnice kaj hitro privadili. — Dnevna plača je bila za 10 ur dela 42 krajcarjev.

Drugo leto pa sem poskusil pri Jelovškovi opekarni. Mrtnačev oče iz Sappa je bil tam za majstra. Ker ni bil posebno strog, je bilo delati tam prav prijetno. Kasneje sem postal odnašalec opeke z dnevnjo plačo 60 krajcarjev. To je bil že lep denar.

Poskusil sem z delom tudi v pivovarni pri Prelibu. Tam je bilo dobre pive dovolj, potem v Kotni-kovi tovarni parketov ter nazadnje v Lenarčičevi tovarni. Tam je bila še najbolj prijetno, le gospa je bila prav sitna in se je vse nje bolj balo kot gosposa, kadar je prišel eden ali drugi v tovarno. Izdavalo se je harmonije in vsakovrstne stole. Zaposlenih je bilo tudi nekaj žensk.

Z Mescovim Karhom sva bila najbolj prijatelja, prišlo pa je vsaj kako nasprotje ter napravilo med nama smrtno sovraštvo, pa zopet prijateljstvo in tako naprej.

Kosilo opoldne so mi prinesli včasih mati, ker pa so jih že bolele noge, je nosil kak sosedov otrok, za kar je dobil dnevno par krajcarjev in kar je v lončkih ostalo.

Se sedaj vidim v duhu mater, kako so bili nekada dne žalostni, ko so mi prinesli pod kozolec opoldne kosilo. Vedel sem, da mora biti nekaj važnega, in res je bilo.

Ko sem kosilo pojedel, mi pokažejo debelo pismo iz Amerike ter povejo, da mi je postal brat šifkarto. Star sem bil 15 let in želel so, da bi se izučil katkega rokodelstva, pa brat je pisal, da se lahko pri njem naučim pleskarske obrti. Mati se res odločijo da naj le grem v Ameriko, da mi bo mogoče boljše kot doma po tovarnah in opekarnah.

Dan odhoda je bil določen, mišim, tako enkrat pred pustom leta 1905. Omega dne so mači kuhali za oheet na Stari Vrhnik. Ker so bili izvrstna kuharica, so imeli takega posla dovolj ob takih prilikah. Šla sva z teto Lenko gori in so me na kolodvor obe spremile, naprej do Ljubljane pa teta sama, od tam naprej pa nisem imel nobene znane družbe. Šele na parniku sem dobil družbo, par Logačevov.

Kakšna udobnost je bila takrat na parnikih, se lahko vsak spominja, kateri je v onih letih potoval v Ameriko, vseno pa smo jo srečno primahali v New York.

Na Ellis Island-u me je brat že čakal ter odpeljal na svoj dom. Pri njem sem se učil v njegovi delavnici pleskarstva le eno do-bro leto, ker tu ni predpisov, ko-liko časa se mora eden učiti. Do-bil sem prvo delo pri bratranceu John Otrinu, kateri je upravljal akra pleskarsko delavnico neke pogrebne družbe, katera je imela številne lastne kočije. Tedensko plača za 16-letnega pomočnika je bila v onih časih zelo lepa. Z služkom sem poravnal bratu stroš-ke moje vožnje v Ameriko. Čez eno leto sem dobil pa delo pri ve-likih pleskarski firmi Borden's ter delal tam do odhoda v stari kraj. — Mati doma so болоhali ter želeli,

la bi se vrnil domov, za kar sem se takoj odločil ter bil že 13. marca 1909 zopet nazaj na Vrhniki. Par mesecev kasneje sem izgubil radi ljubljeno mater.

Osamljen sem se zatekel zopet k stricu in teti Jesenko, pri katerih sem bil potem vedno, kadar sem bil na Vrhnikih.

Dobil sem potem službo pismo-noše za okoliho Staro Vrhniko, Ligojne, Drenov grič, Bevke, Blatno Brezovico in Sinjo gorico. Bilo je to opravilo prav prijetno, e kadar je narasla voda med ševkam in Blatno Brezovico je bilo treba skoro plavati.

Eno leto kasneje je bil nabor za letnike 1910 in potrjemih nas je bilo iz Vrhniko precejšnje šte-tilo. V jeseni istega leta pa smo zapeli ono: Kako bom soldat, k' sem fantič premrad, —

V Šentpeterski vojašnici je bilo zbirališče, ostrigli so nas "na balin". Nekateri so se kar zjoka-i za lepe goste kodre, pa pri re-krutih ni izjeme.

Zontov Matevž, Ivan Varšek in jaz smo bili pridrženi 9. kotpa-niji 17. pešpolka v Celovcu. Pri isti stotnji sta tano leto že služila Karl Drašler iz Borovnice in Pe-kov Tone iz Vrhniko. Takoj je bi-olo bolj kratkoročno, samo da se je videlo katkega znanca.

Po par mesecih nas je šlo od vsake kompanije nekaj v podčast-niško šolo. Tam so se razvila zopet nova poznanstva in prijatelj-stvo. Najbolji prijatelji smo bi-li s Francetom Ravhakar iz Bohi-nja in Lojze Turtnikom, — sedaj že krije oba črna zemlja.

Tri leta so kar hitro minula in dobili smo one lepe bukvice "ur-laubarski pos".

V prijetnem spomnu mi je, ko sem vstopil na Bledu v službo kot praktikant boletnega urada. Vodja je bil Matevž Škerjanc, s katerim sva se takoj prav dobro razumela. Ravno se je vršila na Bledu velika galska slavnost, ko je prišla noveca o umoru v Sara-jevu. Kakšne posledice bo to ime-lo, so stihili le nekateri. Čez par tednov že pa smo zagledali ve-liko plakat — poziv mobiliza-cije.

Kakšno razburjenje in zmešnja-va. Češki godci zdraviliske godbe so hiteli proti kolodvoru z instru-

menti in bobni vseh vrst, vlaki vsi natlačeni.

V Ljubljani v cukrarni je bilo ede kupe nove sive uniforme, o-rožja, municije, komis so kar sko-zi okno metali, kasneje pa so bile še drobtinice dobre. Vse je upalo in zagotavljalo, da bo v par me-sceih vojske konec.

Kakšen cvet fantov in mož je bil v 17. feldregimentu, ko je od-šel iz Ljubljane proti Galiciji. Ro-že na kapah, rože na prsih, rože na puškah, z rožami so nam po-tresali cesto. In kakšen je izgledal 40. maršbataljon, ko je odko-rakal iz Judenburga v Tirole. Lju-dje uničeni in izstradani, prezeb-li do kosti. Rekel bi, da je bil tu-di to nekak čudež, da se je vse ta-ko umetno zoperstavljalo Antan-ti. Napravili smo si v Tirolah po-zicije, kot da jih nameravamo dr-žati za vedno. Vrtalo in razstre-ljevalo se je skalovje noč in dan.

Najhuje pa je bilo po zimi, ko je zapadel sneg. Delali smo pod snegom tunele in živeli v njih kot Eskimi. Kaj imamo danes od te-ga kot nadaljna prerakanja za kose sveta katere ima oni, pa pripadajo temu in zopet obratno.

S hvaležnim srecem pa sem se spomnil svojih doživljajev tudi na vojnega tovariša Vinkota Riedl, kateri je imel pri polkovni ko-mandi v oskrbi zalogo živil in ma-terijala ter mi večkrat stisnil kak paketek kave ali kako veliko po-leno, kar je ogrelo mere in druge v kaki kaverni. Pa tudi konec vojne smo srešno dočakali.

Po vojni sem odšel v Ameriko drugič, čez sedem let zopet v stari kraj in sedaj sem tu že tretjič.

Vse te doživljaje in kraje sem obletel v mislih manj kot eni uri, za pisanje seveda več. Da bi opis-al natančne vojne dogodke in spomine poveljnih doživljajev, ra-bil bi še enkrat toliko prostora kot sedaj, pa za to pot naj zado-stuje ter želim vsam čitateljem vesele božične praznike in srečno Novo leto.

DOMAČA ZDRAVILA

V vsakoj hiši eno, jednjno dšavo. Knapovo ječmenovo kavo in im-portirana domača zdravila, katere pripravko mer. Knapj v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v ka-terem je nakratko popisana vsaka rastlina na kaj se rabl.

V ceniku bode te ušli še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. Pezdin
Box 772, City Hall St.
New York, N. Y.

Retanje parnikov Shipping News

22. decembra:
Olympic, Cherbourg, Minnekahda, Boulogne, St. Louis, Cherbourg, Hamburg

27. decembra:
Presidente Wilson, Trst America, Cherbourg, Bremen

29. decembra:
Majestic, Cherbourg, Antwerpen, Minnewaska, Cherbourg, Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg New Amsterdam, Boulogne, Mer. Rotterdam, Columbus, Cherbourg, Bremen

2. januarja:
Augustus, Genoa, Napoli

3. januarja:
Jareden, Cherbourg, Bremen

4. januarja:
Berengaria, Cherbourg

5. januarja:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

6. januarja:
Conte Grande, Genoa, Napoli

9. januarja:
Vulcania, Trst (Prvic)

11. januarja:
Mauretania, Cherbourg, Arabic, Cherbourg, Ile de France, Havre

12. januarja:
George Washington, Cherbourg, Bremen

16. januarja:
President Harding, Cherbourg, Bremen

17. januarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen

19. januarja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg Majestic, Cherbourg

23. januarja:
Republic, Cherbourg, Bremen Berlin, Cherbourg, Bremen

25. januarja:
Paris, Havre

26. januarja:
Conte Biancamano, Genoa, Napoli Cleveland, Cherbourg, Hamburg

30. januarja:
America, Cherbourg, Bremen

COSULICH LINE

NAGLA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO

Veliki parnik na olje

Presidente Wilson

ODPLUJE

27. DEC. in 7. FEB.

Ogromna motorna ladja

Vulcania

Odpluje na svoje devičko potovanje

10. JAN. in zopet 22. FEB.

Kot njena posestrimska ladja — Saturnia, prekaša vse ladje sveta v razkošju, udobnosti in nagljet ter tudi najboljšo službo v Evropi. Posebne cene za tja in nazaj. Več novosti na Vulkaniji in Saturniji, vključno p'avalni bazeni v drugem razredu.

HELPS BROS. & CO., Gen. Agent-
17 Battery Place, New York

Film kot vzgojitelj.

V Brunu je 16-leten Jaroslav Ma-haček najel avto; na samotnem mestu je vrgel soferja s kloro-formom namočeno ruto na obraz in ga trdno držal za usta. Avto se je v tem zaletel v drevo in se raz-bil. Fant je pri zaslšanju izjavil, da je hotel roparski prizor iz fil-ma poizkusiti.

— V Tunisu so trije mladi pa-stirji zabarikadirali železniški tir na progi Mateur-Tabarka. Izjavi-li so, da so hoteli videti, kako vlak v resnici skoči s tira, kakor so vi-deli v filmu.

KDO KAJ VE o ANTONU MO-IDI, doma iz Hrusevja pri Po-stojni. Podpisani sem doma iz Občine pri Trstu in bi rad kaj seznal o njem, zato proim, da se mi oglasi na: Jurij Mahnič, St. Blas 1225, Buenos Aires, Argentine, South America. (2x 20&21)

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot na potovanja na ogromnih parnikih:

Ile de France 11. jan.; 1. febr.
Paris 25. jan.; 15. februarja.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po Belemid. Vseho je v posebni kabini s vsemi moder-nimi udobnostmi. — Pijača in slavan-francoska kuhinja. Izredno nisko cenno.

Vprašajte katerogakoli dobroslovesnega agenta ali

FRENCH LINE

19 State Street, New York, N. Y.

Nove Piano Role za Božič

SVETA NOČ. Božična pesem z be-sedami 75c
HITITE KRISTJANI. Božična pesem z besedami 75c
PRIDI GORENC. Pesem z besedami 75c
SOLNCE ČEZ HRIBE GRE. Pesem z besedami 75c
EN HRIBČEK BOM KUPIL. Pesem z besedami 75c
NAPREJ ZASTAVA SLAVE. Pesem z besedami 75c
VOJAŠKI NABOR MARŠ 75c
POROČNI VALČEK 75c

Imamo še druge role v zalogi, pišite nam po cenik. — Z vsakim naročilom pošljite nam money order in 35c. pose-ben za poštino.

Navinshek - Potokar Co.
331 GREEVE STREET
CONEMAUGH PA.

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in od-daljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iska-nju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA
SAMO
\$1.
(Za Canado \$1.20 s
poštino in carino vred.)
Poštino plačamo mi in
pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadošajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar išče-te, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM so pa lahke zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vpraša-njih. Na ZEMLJEVIDU lahko ratančno ugotove, kje se je zrodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi stroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam nise bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se na-hajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

- Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kon-tinentov, tiskan v petih barvah.
- Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.
- Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.
- Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.
- Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en točen imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.